

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable Sr. Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 23 de febrer del 1934

SUMARI

S'obre la sessió a dos quarts de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el projecte de Llei de Cooperatives.

Article 13. — Resta pendent de discussió per haver de venir aclarit per un nou article pendent de redacció.

Article 14. — Es aprovat amb la supressió de la paraula «popular».

Article 15. — El senyor Romeva hi fa algunes observacions.

Resposta del senyor Soler i Bru, per la Comissió.

Rectificacions dels senyors Romeva i Soler i Bru.

Es aprovat l'art. 15.

Articles 16, 17, 18 i 19. — Són aprovats sense discussió.

Article 19 bis. — Lectura d'una esmena dels senyors Ruiz i Ponseti, Gerhard, Fronjosà i Lloret, proposant l'addició d'aquest nou article.

Es rebutjada per la Comissió.

El senyor Ruiz i Ponseti la defensa.

Intervenció del senyor Simó i Bofarull a favor de l'esmena.

Resposta del senyor Mies, de la Comissió.

Rectificacions dels senyors Ruiz i Ponseti i Mies.

Nova rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Manifestacions del senyor Comes que recull el senyor Mies, per la Comissió.

Passa a estudi de la Comissió l'esmena que proposa un art. 19 bis.

Articles 20 i 21. — Són aprovats sense discussió.

Article 22. — El senyor Simó i Bofarull hi fa unes observacions amb les quals, després d'ésser preses en consideració per la Comissió, és aprovat l'article.

Articles 23 i 24. — Són aprovats sense discussió.

Article 25. — El senyor Ruiz i Ponseti hi formula unes observacions.

Resposta del senyor Casademunt, per la Comissió, i rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Rectificació del senyor Casademunt i nova rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Intervenció del senyor Mies i nova rectificació del senyor Ruiz i Ponseti.

Rectificació del senyor Mies.

Intervenció del senyor Fronjosà i nova rectificació del senyor Mies.

Se suspèn la discussió de l'art. 25 que queda pendent de redacció definitiva.

Se suspèn el debat.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), proposant una nova redacció als arts. 15 al 26 del seu dictamen primitiu sobre el projecte de Llei de contractes de conreu.

Article 24. — Sense discussió és aprovat tal com ve redactat en el dictamen.

Discussió del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), proposant una nova redacció del Títol IV «Révisions», del primitiu dictamen.

Article 38. — El senyor Simó i Bofarull formula una esmena verbal, a la qual s'adhereix el senyor Romeva.

El senyor Simó i Bofarull insisteix en la seva esmena i formula algunes altres observacions al text de l'article.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió, qui proposa una nova redacció de l'article.

Es aprovat l'art. 38 en la nova redacció proposada per la Comissió.

Article 39. — Es llegit en la nova redacció que proposa la Comissió.

El senyor Ibars demana uns aclariments i després d'ésser-li donats pel senyor Cerezo, és aprovat l'article en la nova redacció proposada per la Comissió.

Article 40. — Resta pendent de discussió.

Article 41. — Es aprovat sense discussió.

Article 42. — El senyor Romeva en demana la supressió.

Resposta del senyor Cerezo, per la Comissió, i rectificació del senyor Romeva.

Intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret; nova rectificació del senyor Romeva i manifestacions del senyor Simó i Bofarull.

D'acord amb la Comissió, se suprimeix l'art. 42.

Article 43. — El senyor Romeva hi formula unes observacions, li contesta el senyor Conseller de Justícia i Dret, rectifica el senyor Romeva i és aprovat l'article.

Article 44. — Es aprovat sense discussió.

Se suspèn el debat.

Lectura del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), proposant una nova redacció dels Capítols V «Dret d'adquisició» i VI «El contracte de rabassa morta», del primitiu dictamen.

Lectura del dictamen de la Comissió especial (contractes de conreu), sobre el projecte de Llei disposant que s'aboni indemnització als Vocals propietaris de les comissions arbitral de districte.

Discussió del dictamen de la Comissió de Governació sobre el projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits en 12 d'abril del 1931.

El senyor Mestres presenta el dictamen.

El senyor Romeva consumeix un torn en contra de la totalitat.

El senyor Fronjosà en consumeix un a favor.

Intervenció del senyor Conseller de Governació en resposta al senyor Romeva.

Rectificació del senyor Romeva.

Lectura d'una esmena presentada al dictamen pels senyors Mora, Balart, Ruiz i Ponseti, Comes i Ibars.

La Comissió accepta l'esmena que passa a ésser l'art. 2.ª del dictamen.

La Comissió accepta una altra esmena signada pels senyors Comes, Balart, Mora, Ruiz i Ponseti i Fronjosà, que passa a formar un nou article al final del dictamen.

S'entra a la discussió de l'articulat.

El senyor Simó i Bofarull fa unes objeccions que són contestades pel senyor Espanya.

S'aproven amb el vot en contra del senyor Romeva els arts. 1.^r, 2.^a, 3.^r, 4.^b, 5.^b, 6.^b i 7.^b de què consta el dictamen.

El projecte de Llei queda pendent de redacció i votació definitives.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a les vuit i deu minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de sis de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió d'Economia, sobre el Projecte de Llei de cooperatives

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de nova redacció l'art. 13. Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: L'article 13 va quedar pendent de nou estudi en la Comissió. Avui, la majoria de la Comissió, ha examinat novament l'article 13 i el manté en la seva mateixa redacció d'ahir, si bé ha de venir aclarit amb un nou article, del qual encara no ha fet la redacció definitiva.

El Sr. PRESIDENT: Queda, doncs, aquest article pendent de redacció definitiva.

(Es dona lectura a l'art. 14, al qual no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Per a suprimir, d'acord amb l'esmena ahir acceptada, el mot «populars».

(S'aprova l'art. 14. Es dona lectura a l'art. 15, al qual no hi ha cap vot particular ni cap esmena.)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo voldria fer observar a la Comissió que amb molta facilitat, si aquest article s'aplica, pot passar que una cooperativa de consum sigui cooperativa de producció al marge de la intenció de la Llei, perquè si la cooperativa de consum la deixem autoritzada per a vendre als no socis, és molt difícil després que la mateixa cooperativa de consum quan produeixi articles, que en el fons és una funció pròpia de les de producció, es limiti a produir aquest article només que per als socis. Em penso que aquest article s'hauria de suprimir. La cooperativa de consum és cooperativa de consum; pot realitzar unes compres collectives; però en quan produeixi hauria d'ésser cooperativa de producció.

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Soler i Bru.

El Sr. SOLER I BRU: No ha de fer cap temença aquest article al senyor Romeva, per quant tota cooperativa pot dedicar-se al consum i pot dedicar-se a la producció. Aleshores, és classificada com a mixta, prevista ja en el mateix dictamen, de manera que digui's cooperativa de consum, digui's cooperativa de producció, digui's cooperativa mixta, els

efectes legals són absolutament els mateixos. Aquí només hem volgut fer l'aclariment d'evitar tràmits a aquelles cooperatives que sense ésser mixtes, perquè són purament i exclusiva de consum, vingui un moment que produeixin per la pròpia necessitat dels associats, no per la venda, sinó com a necessitat dels seus associats, aquells productes que han de posar a disposició del consumidor. Per tant, no hi ha cap incongruència; si volen dedicar-se d'una manera a l'engròs a aquesta producció prescindint de la relació que puguin tenir els productes fabricats amb els productes que hagi de posar al consum, serà una cooperativa mixta, tant si ho diu aquest article com si no ho diu aquest article, perquè ja hi ha l'article corresponent. En canvi, si només es dedica exclusivament a produir, a elaborar allò propi i determinat pel consum especial que té, no hi ha necessitat de què a la cooperativa de consum se li facin fer tràmits més o menys entretinguts quan es localitza en un cas purament simple i particular.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo no veig les raons del senyor President de la Comissió; jo no veig aquí que, mitjançant aquest article, quedi localitzat aquest cas tan simple i tan particular, perquè aquí diu que les cooperatives de consum no perdran el caràcter de tal, perquè produeixin articles necessaris a la pròpia societat o als seus socis. Aquí no hi ha limitació.

El Sr. SOLER I BRU: De la pròpia necessitat dels socis.

El Sr. ROMEVA: Això és el que jo volia dir. Si la cooperativa després com a tal cooperativa de consum, li permetem de vendre al que no és soci, hem de limitar que aquesta producció que fa pels socis no s'extengui a la venda als no socis?

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: Torno a repetir que jo no hi veig aquest inconvenient; aquí purament i exclusiva s'autoritza a les cooperatives perquè puguin elaborar-se allò destinat al consum de la pròpia societat. És evident que si es vol dedicar als dos aspectes, es constituirà en cooperativa mixta, però aquí en aquests articles només diem que en el cas de fabricar no perdrà el caràcter de cooperativa de consum, i ho diem perquè hi ha unes disposicions de caràcter particular que no són les mateixes de la cooperativa de producció, per exemple, el nombre de socis i altres que podríem esmentar i que ja veurem a mesura que discutim aquest dictamen. Per tant, si una cooperativa de consumidors feta per a consumir per un determinat període o per sempre, no hi ha limitació més que en les pròpies necessitats, produeix o elabora alguna cosa que després ha de consumir, si ha de perdre el

caràcter de consumidora per entrar en el caràcter de mixta, li portem una mica d'enrenou, i és per això que hem posat aquest article que no té altra finalitat que aquesta que no deixarà d'ésser consumidora pel fet de produir una part de les necessitats que el seu consum li reclama.

Ara, bé; el problema, el senyor Romeva, el veu en la manera de limitar aquestes cooperatives si s'autoritza la venda al públic. Això em permet aclarir, com ja em sembla haver-ho fet ahir, que nosaltres entenem que no podem donar a la legislació d'aquest Parlament cap minva en els drets que la República ja reconeix amb caràcter general, i les cooperatives vénen regulades fins ara per una Llei especial de la República, on se'ls reconeix el dret de vendre al públic i on se'ls imposen unes condicions relacionades amb aquesta venda al públic. Per això és que no hem aprovat encara i hem deixat en suspens en virtut d'una nova redacció l'art. 13, admetent que la venda al públic sigui un fet aprovat, com espero que ho serà, les limitacions entre el que consumeix per vendre als socis i el que consumeix per vendre al públic, em fa l'efecte que és un tràmit purament reglamentari i que no és qüestió que intervingui en aquest cos legal; serà un tràmit merament del Departament d'Economia o del Consell Superior de la Cooperació, on podran establir segons els casos en què pugui haver-hi divergències, aquell límit que el senyor Romeva creu que han de tenir les necessitats que es produeixin en una cooperativa de consum, perquè no transcendeixin al públic, ja que és purament i exclusiva per a les necessitats dels socis.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: He de demanar perdó al senyor President de la Comissió, perquè estava reunit en una Comissió i no he pogut escoltar tot el debat sobre aquesta qüestió. Però com sigui que la qüestió que vull proposar referent al mateix art. 13 té una certa importància...

El Sr. SOLER I BRU: Em permet una aclaració? L'art. 13 ha quedat pendent de discussió; estem discutint ara l'art. 15.

El Sr. RUIZ I PONSETI: S'ha de tornar a discutir? Com que he sentit que parlaven de l'assumpte de la venda al públic...

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 15? (Assentiment.) Resta aprovat.

(A continuació s'aproven, sense discussió, els articles 16, 17, 18 i 19, als quals no havia estat presentat cap vot particular ni cap esmena.)

Entren a la Cambra els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret i Cultura.

Es dona lectura a la següent esmena:

«S'afegirà un article, després del 19, redactat com segueix:

"Article 19 bis. Les cooperatives de consumidors estaran exemptes de tot arbitri municipal per tots els articles que adquireixin directament de les cooperatives de producció i treball."

Palau del Parlament, 22 de febrer del 1934. — Ruiz i Ponseti, Gerhard, Fronjosà, Lloret.»

El Sr. SOLER I BRU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. SOLER I BRU: La Comissió no pot acceptar aquesta esmena en forma d'article addicional.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Senyors Diputats: He de començar lamentant que la Comissió doni ja per rebutjat aquest article addicional abans d'escoltar les nostres raons que hem d'exposar per defensar-lo. En primer lloc, és evident que nosaltres en aquest moment no hem de fer una Llei de finances municipals, no hem de preveure aquí com han de nodrir els seus fons de rutllament normal els Municipis de Catalunya; però jo crec que hem d'aprofitar tots els moments propicis de la legislació per anar modificant en sentit beneficiós per al nostre poble tots els tributs de caràcter municipal; i tots sabeu que el tribut municipal més odiós és aquell que grava d'una manera indirecta els articles de consum. El tribut que se'n diu de consums, que si bé en caràcter general ha desaparegut, es conserva encara per certs articles, precisament alguns que són importantíssims per l'alimentació del poble. Per això, nosaltres, en voler aprofitar la Llei de Cooperatives per a marcar aquest intent de desgravació, volem aconseguir amb aquest article addicional dues coses, cada una d'elles de per sí prou importants: la primera, marca el desig de què desapareguin totalment els tributs indirectes sobre els articles de consum, però com que aquest moment no és el moment de legislar en aquest sentit, demanem només que desapareguin quan les transaccions s'efectuïn entre cooperatives, que és el que aquí podem legislar. En marcar aquesta tendència dintre de la nostra Llei de Cooperatives, crec jo que si acceptem aquest criteri resollem una qüestió que té un alt interès per a propagar el sistema cooperativista a Catalunya, i és que situem les cooperatives de consum envers les cooperatives de producció en una situació lleugerament millor que el comerç privat, que els empresaris particulars. Si les cooperatives de consum fossin entitats que van a competir amb els altres empresaris, amb un peu d'igualtat, jo crec que fóra una injustícia el crear una situació de favor per a uns empresaris respecte a uns altres empresaris; però des del moment que la cooperativa de consumidors és una entitat de caràcter collectivista, una entitat que no va a acumular uns guanys, que no va a fer el que se'n diu vulgarment una acumulació capitalista, sinó senzillament a millorar les condicions de vida dels seus associats, jo crec que és perfectament legítim, absolutament desitjable, que les cooperatives de consum puguin lluitar amb avantatge respecte al comerç particular, i aquesta arma que els hi donarem és l'arma més eficient per a estimular el seu progrés.

La qüestió més important que hi ha al voltant d'aquest article és eximir precisament dels drets de consum que alguns Municipis posen als articles de consum general. Si eximim a la cooperativa de consum en el moment que compra a la cooperativa de producció, d'aquests drets que nosaltres considerem una injustícia humana, que no hem de raonar aquí, perquè temps hi haurà de raonar-la quan tractem de les finances municipals, crec que no fem més que un bé de caràcter general.

Es dirà — jo suposo que és la raó més grossa que deu haver tingut la Comissió per a rebutjar aquest article — que pot influir en desnivellar més encara del que ho estan, les finances de certs Municipis de Catalunya. Jo crec que si desnivellem una mica més les finances, que ja estan extraordinàriament desnivellades, no té aquest fet la més petita importància al costat de la grossa importància que té el poder propulsar d'una manera eficient el moviment cooperativista de la nostra terra. Si donem, per exemple, per no esmentar més que un cas particular, l'arma poderosíssima que representa per a les cooperatives de Barcelona el fet de què poguessin importar vi, posem per cas, sense pagar el tribut municipal, amb la sola condició de què les compres les facin directament a les cooperatives de productors, donem amb una mateixa arma un cop de mort a dos elements igualment indesitjables: el magatzemista de vins i el detallista de vins, és a dir, elements que van a caball del consumidor, que especulen amb els béns del consumidor, que no fan res a la vida per a produir vi, que no fan més que encarir inútilment els articles de consum, i que en últim resultat són perjudicials a la societat.

Jo no hi veig cap raó fonamental per a oposar-se a aquest bé de caràcter col·lectiu que nosaltres podríem fer a la vegada a les cooperatives de producció, per un costat, i a les cooperatives de consum, per un altre. És tan important el que propugnem en aquest article, que jo crec que la Comissió faria bé de deixar-ho també per a millor estudi, ja que hem deixat entremig alguns articles per a redacció definitiva, i admetent per endavant que la Comissió podria atenuar el sentit radical de millorament del moviment cooperatista que té la nostra proposta. Crec que l'hauria de deixar, quan menys per a millor estudi, per a atenuar-lo en la forma que vulgui, però per a deixar sentat el principi, a la nostra Llei, perquè sinó aprofitem aquesta ocasió, hem de confessar ben bé que l'interés que tenim per a estimular el moviment cooperatista, és un interés una mica verbalista, és ganes de fer Lleis amb molts articles, però quan arriba l'hora de votar l'article més eficient de tots, aleshores tornem enrera. Per això, jo només demano a la Comissió que hi pensi millor, i que si li sembla bé torni aquest article a la Comissió per a un estudi més detingut.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: El tema que acaba de desenrotllar — perquè en termes generals aquest ha estat el resultat de la intervenció del senyor Ruiz i Ponseti —, ens invita a nosaltres a fer unes manifestacions en pro de l'article proposat.

En efecte, el senyor Ruiz i Ponseti ha vingut a planejar el programa sabut de tots nosaltres i propulsat per tots nosaltres des de fa molts anys, i en la solució del qual radica l'abaratiment de la vida.

Jo he admirat sempre aquestes titulades comissions de proveïments que, unes vegades des dels governs civils, i altres vegades des dels consistoris

municipals, han suat tinta, sang i aigua per a poder donar la solució — alguna vegada seguida d'un èxit, tant més de lloar quantes més dificultats i més importància han tingut aquestes comissions — per a abaratir la vida. Els municipis de primera categoria, que són bastants a Catalunya — no és sols el de Barcelona — varen tenir el sentit democràtic i de justícia, que són dos termes que es complementen, d'amparar-se en la llei Canalejas, supressiva de l'impost de consums. Tingueren el valor — no perquè els que no ho hagin fet no siguin tan patriotes, ni tan demòcrates, ni tan imbuits de l'esperit de justícia com els altres — tingueren el valor ciutadà de trobar substitutius que no carreguessin directament la gran massa popular. Hi ha hagut algun altre ajuntament que jo no crec que hagi estat absent dels seus propòsits el servir d'exemple als altres, però que en realitat ha estat un mal exemple per als altres, mantenint, agreujant, diversificant i complicant les tarifes de les matèries susceptibles de l'impost de consum — impost, no arbitri, senyor Ruiz i Ponseti —, impost de consums que nosaltres venim combatent des de fa 30 anys i qualificant-lo del que és, l'impost dels enzes i susceptible encara d'una altra qualificació, o d'un altre epítet, el d'impost de la gana. Dels enzes, perquè és un impost que el paga tothom sense adonar-se'n; és la fisiologia que se'n adona, o són les angoixes domèstiques, però ni així tenen la sensació directa de què és mercès a l'impost de consum que tenen una depauperació fisiològica i de què s'agreuja la situació domèstica per manca de suficient aliment. És l'impost indirecte més odiós. Jo feia càlculs en una capital castellana, que no es distingeix precisament per la riquesa mitja dels seus habitants, i vaig calcular que l'import brut de l'impost de consums equivalia a una derrama per cap, de 32 ptes. per any. No calia sinó agafar l'import dels ingressos bruts per consum, dividir-los pel cens oficial de població, i resultava que cada cap vivent fos de cinc anys d'edat, fos de dos anys o fos de 60 anys, o fos pobre o fos ric, venia gravat per la quantitat mitja de 32 ptes. a l'any. I què passa? Les poques o moltes famílies potentades, tenen el mal del segle, com deia el pare Claret — que sembla que ara el volen canoïtzar — és una cosa molt clara — ni que fos el pare Claret que ho digués —: el mal del segle és que quan són rics tots estan malalts, tots estan a règim, no poden menjar carn, no poden menjar bacallà, no poden menjar sardina, i no mengen més que una mica de peix blanc, i no beuen sinó llet i aigües minerals. Generalment també les famílies potentades i riques tenen poca prole; també és una llei social, que la fecunditat està en raó inversa amb la riquesa, i en canvi aquestes famílies pobres són les que realitzen grans esforços musculars, o musculars i intel·lectuals a la vegada, i si a mà bé són les més nombroses, perquè tenen els pares vells i els mantenen, la qual cosa vol dir que tenen necessitat de fer despeses desproporcionades a llur posició econòmica amb l'adquisició de comestibles, el que vol dir que compren grans quantitats de comestibles, tots els quals tributen per consums, i es dona el cas que ultra aquella derrama aritmètica que s'ha fet: tant d'ingres-

sos per consums, dividit pel cens de població toca a tant per cap, s'agreuja en aquest sentit, o sigui que les famílies riques vénen a pagar menys consums i en canvi les famílies pobres vénen a pagar molt més, i aquella proporció de 32 ptes. per cap s'hauria d'augmentar en una forma realment considerable.

A nosaltres no se'ns escapa que dintre de la màquina tributària dels grans Municipis ha d'ésser un xic difícil el que trobin un substitutiu després de l'espremuda que està la llimona tributària de les grans ciutats, que els compensi; per exemple, a l'Ajuntament de Madrid, dels nou milions de pessetes que percep cada any per impost sobre consums del vi; és difícil que l'Ajuntament de Barcelona prescindeixi de cop i volta dels setze milions que percep per drets d'escorxador; que l'Ajuntament de Barcelona, també, prescindeixi, com aquell que res, alegrement, dels sis milions i escatx, que li produeix l'entrada de vins.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Dotze milions.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Dotze milions?, millor que millor, jo regalava sis milions als vinaters. Però el senyor Ruiz i Ponseti ho ha dit molt clar, perquè ha d'ésser precisament — fent un petit incís que la Presidència em permetrà — l'Agricultura la que pagui els plats trencats? Ho paga l'agricultura, el gran poble consumidor i la salut, perquè l'impost de consums, a més, afavoreix el frau; la introducció de carns sacrificades en males condicions, la introducció d'embutits no sans, o *non sanctus*, que ve a ésser el mateix; la mullada del vi, vins que entren de setze graus que es converteixen després en tres bocois de menys gradació, miracles que no són precisament el de Canaà, però que són diaris.

Doncs bé, nosaltres recolzem amb tot entusiasme aquesta esmena als efectes de sentar el nostre criteri ara, per quan vingui una Llei, que estem esperant fa sis mesos, que és la de les Hisendes Municipals, perquè quan arribi aquesta Llei, tan esperada, nosaltres sostindrem amb tots els esforços, i creiem trobar sinó el ressò dels vots de la majoria, una correspondència cordial, sincera i unànim, l'abolició de tota classe d'impostos de consums que gravin articles que es puguin considerar de primera necessitat. Ja trobarem substitutius; si a aquest Parlament el deixessin fer, en trobaria molts, quantiosos, fàcils; però ara, esperant que vingui aquell moment de la gran batalla en pro de la salut del consumidor i de l'abaratiment de les subsistències, nosaltres recolzem aquesta esmena del senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. MIES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MIES: Senyors Diputats: Realment si s'ha de contestar per part de la Comissió, amb extensió, a l'esmena defensada pel senyor Ruiz i Ponseti, i sobre la qual el senyor Simó i Bofarull acaba de fer tota aquesta sèrie de consideracions, fóra entaular un debat potser sobrer, però hi ha alguns aspectes que no podem menys que contestar. I dic sobrer, en el sentit que el senyor Ruiz i Ponseti acabava la seva intervenció preguntant la Comissió que fes objecte d'un nou estudi, d'un

estudi més detingut el contingut de l'esmena abans de pronunciar-se, i com que entra al nostre propòsit recollir aquest prec del senyor Ruiz i Ponseti, per això jo començava dient que tal vegada seria un xic balder el que diguéssim respecte al fons de la qüestió que ha defensat el senyor Ruiz i Ponseti. Però és una qüestió, no solament d'una transcendència que jo diré que potser és de totes les qüestions que aquí s'han suscitat entorn de les cooperatives la que potser tingui més transcendència, sinó que a l'ensem de jo fer aquest anunci, les paraules del senyor Simó i Bofarull demostren clarament la importància que té aquesta qüestió, i que tal vegada, com jo crec, no és aquest el moment oportú en què la Comissió decideixi respecte a l'acceptació o no acceptació d'aquesta esmena. No és tal vegada el moment oportú en discutir-se aquesta Llei de cooperatives, el de plantejar una qüestió de l'abast que té aquesta que s'ha plantejat, i que sinó ho ha dit el senyor Ruiz i Ponseti, bé ho ha posat de manifest el senyor Simó i Bofarull.

Jo només he de fer una manifestació, a part de les que ha fet el senyor Simó amb dades concretes respecte a un sol dels articles subjectes a l'impost de consums, que és el que es refereix al vi, però és que admetent de pla, deixant a part la reserva, que recollim, de fer un estudi més detingut d'aquesta esmena, és que aquesta no solament afecta aquest article de consum, sinó que tots els de consum. Jo, en aquest sentit, he de dir si en aquest moment és prou oportú que anem a discutir una qüestió com aquesta, de l'abast que representa per alguns Municipis, com per exemple el de Barcelona, que recull per impostos indirectes sobre el consum quantitats que superen a la de 30 milions de pessetes. En aquest sentit és pei que jo insinuo, només insinuo, per a correspondre a la deferència dels meus companys, que potser fóra millor debatre aquesta qüestió que el senyor Ruiz i Ponseti ha defensat, quan es tractés a la Llei municipal del que fa referència a les Hisendes municipals. Jo crec que aquell fóra el moment més oportú, perquè una exempció, un benefici, un privilegi d'aquesta naturalesa introduït en una Llei particular, realment és una cosa una mica atrevida. En canvi, aquesta exempció posada dintre del sistema general de tributació de les Hisendes municipals, em semblaria molt adequada, perquè aleshores amb tota extensió es podria enfocar aquest problema i veure si efectivament hi havia possibilitat d'anar a la substitució d'aquests impostos, cas en el qual fóra realment sobrer aquesta exempció que es vol introduir a favor de les cooperatives dintre de la Llei especial de la cooperació.

De manera, doncs, que a reserva de fer-ne un estudi més detingut en el si de la Comissió, nosaltres acollim i li donem tota la importància que el problema té en si, i — no he de dir jo el contrari — en el si de la Comissió s'havia plantejat ja aquesta qüestió, però no s'havia pronunciat encara respecte a si s'acceptava o no aquest punt de vista. Però, puix que ve l'esmena i planteja en ple Parlament aquesta qüestió, nosaltres, acollint-nos a les benèvoles paraules del senyor Ruiz i Ponseti, recollim les seves manifestacions i demanem

que passi aquesta esmena a un major estudi, a un estudi més detingut per part de la Comissió, i en el seu dia ja portarà a la resolució del Parlament l'opinió que mereixi a la mateixa.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En primer lloc, per agrair a la Comissió que accepti fer un nou estudi d'aquest article, però com sigui que de les paraules que acaba de pronunciar el senyor Mies m'ha semblat deduir que farà aquest estudi coaccionada la Comissió sota un esverament que crec jo desproporcionat, voldria aprofitar aquesta rectificació per a fer una consideració, que crec de gran importància, a aquest respecte.

Tal com plantejava la qüestió el senyor Mies, deia que convenia més anar a la desgravació...

El Sr. MIES: Tal vegada.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En principi, com a opinió personal; que convenia més anar a una desgravació franca, total, per mitjà de la Llei de Finances municipals, que no pas en aquesta forma una mica dissimulada que nosaltres propugnem. Nosaltres al contrari, tenint en compte la grossa importància financera de la qüestió que aquí s'ha plantejat, creiem que és millor el mètode contrari, és a dir, el mètode que nosaltres proposem mitjançant aquest article addicional.

Si els Municipis de Catalunya que encara sostenen impost de consums se'ls proposa o se'ls imposa que desisteixin d'una manera total i immediata d'aquests impostos, el més probable és que se'ls creï una situació difícil de superar. En canvi, aquí nosaltres no propugnem una qüestió de tal magnitud, propugnem sols que quedin exemptes d'aquest impost, els articles quan siguin objectes de transacció entre entitats cooperatives. Com tots sabem que, per desgràcia, al nostre criteri, el moviment entre cooperatives és avui una petita part del comerç total, aquests 12 milions a què feia referència el senyor Simó i Bofarull que podria perdre l'Ajuntament de Barcelona, es traduirien en el primer moment en una quantitat irrisòria, en una pèrdua insignificant. És clar que nosaltres quan propugnem l'article és perquè li donem algun valor, és que sabem que aquesta pèrdua tan petita en el primer moment, s'aniria accentuant a mesura que passés el temps, perquè nosaltres donem a aquest article tot el valor de proselitisme, d'extensió del moviment cooperatiu que té, però això significa — per a dir-ho amb una paraula molt clara — una espècie de desgravació metòdica, de desgravació paulatina, en forma que l'Ajuntament pot fer una obra magnífica gairebé sense donar-se'n compte, i al mateix temps pot facilitar un impuls extraordinari al moviment cooperatista.

Nosaltres, en redactar l'article en aquesta forma tan àmplia que l'hem redactat, hem pensat no sols en la desgravació d'articles de consum, sinó per a quan les cooperatives de consumidors decideixin construir-se edificis per al seu allotjament, restin també eludits tota la sèrie d'impostos municipals que graven la construcció d'edificis i tots els impostos municipals posteriors que graven sobre els mateixos edificis construïts. I això té importància, doncs si bé té una importància petita respecte als interessos

de la cooperativa de consumidors, té una importància excepcional, perquè propugna l'establiment i funcionament de cooperatives de construcció d'edificis, és a dir, propugna el bon funcionament de la cooperativa de paletes.

Es aquest el valor que nosaltres donem a aquest article: la tasca de proselitisme en favor del moviment cooperativista.

(Entra a la Cambra l'honorable Conseller de Governació.)

El Sr. MIES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MIES: Breument, per a correspondre al senyor Ruiz i Ponseti; i per a manifestar que la importància que dona a aquest precepte, limita d'una manera que jo no estic d'acord amb aquestes limitacions que ell veu; però ja sabem que tot l'abast que ell li dona i tota la transcendència que hi veu. Precisament perquè nosaltres també a veiem aquesta transcendència, és pel que volem fer un estudi més acurat, més metòdic i amb més calma; perquè de moment, com a opinió purament personal meva, tinc el ple convenciment de què si avui aprova el Parlament aquest article addicional, demà passat es canalitzarà a través de les cooperatives tot el consum, tots els articles de consum de primera necessitat a Catalunya. I és precisament aquesta temença el que ens fa ésser a nosaltres cautes i demanar que abans de resoldre aquesta qüestió la poguem estudiar més detingudament, perquè el seu abast no es limita al vi, sinó a tots els articles de consum. Hi han molts Municipis, els pressupostos dels quals estan fonamentats en arbitris sobre aquests articles, i si de moment, sense una major meditació, prenem una determinació d'aquesta transcendència, posaríem aquests Municipis en situació terrible.

Nosaltres tenim dades — i això demostra que hem estudiat bé la qüestió —, tenim dades que estimats companys nostres ens han facilitat, en relació a Ajuntaments, com per exemple l'Ajuntament de Palamós, on la recaptació total que fa l'Ajuntament per concepte de consum de begudes espirituoses, alcohols, greixos i embutits, arriba a 27,900 pessetes; i d'aquesta quantitat, resulta que una cooperativa, «La Equitativa» de Palamós, ella sola, per aquest concepte, n'ha satisfet 10,190 pessetes, o sigui, el 40 per 100 aproximadament de la recaptació total que fa aquell Municipi per aquest concepte.

El Sr. RUIZ I PONSETI: És que Palamós és el poble més civilitzat de Catalunya.

El Sr. MIES: Perfectament. Però això és real; i com que és una realitat que l'Ajuntament de Barcelona recapta per aquest concepte quantitats que excedeixen dels 30 milions de pessetes.

Per aquestes raons fàcilment s'haurà de comprendre que una determinació com aquesta no es pot prendre a la lleugera i alegrement, perquè si així ho féssim podríem posar en situació difícil els Municipis d'importància de Catalunya, perquè aquests impostos no els tenen establerts a Catalunya més que els Municipis grans i no els Municipis de menys importància, de manera que a aquests sí que se'ls causaria gran trastorn en les seves hisendes pel fet de suprimir en absolut aquests impostos sobre els articles de consum, perquè a través del repartiment municipal nivellen

els seus pressupostos. Però aquest sistema de repartiment és difícil on hi han obstacles gairebé insuperables per portar-lo a la realitat, i si nosaltres ara a través de la Llei de Cooperatives prenguéssim una determinació com aquesta, podríem crear una situació realment difícil a un nombre crescut de Municipis. Per això, jo, recollint la invitació que feia la V. S., dic que la Comissió hauria de fer aquesta qüestió objecte d'un major estudi i veure fins a quin punt es podia donar o no satisfacció a les aspiracions de la Minoria socialista, que en el fons de la qüestió, des del punt de vista plantejat pel senyor Simó i Bofarull, gairebé podríem avençar la unanimitat d'opinió dels Diputats tots, però el mateix senyor Simó i Bofarull sap les enormes dificultats que presenta. Per això indicava al començament del meu discurs, que potser fóra molt millor que es discutís aquesta qüestió amb l'amplitud de mires que s'ha plantejat pel senyor Simó i Bofarull; no des del punt de vista concret que pugui representar un privilegi a favor de les cooperatives, sinó que beneficiés igualment a tots els ciutadans; i per aconseguir aquesta finalitat crec que fóra preferible discutir aquesta qüestió des del punt de vista ampli, realment transcendental per a les hisendes municipals, per la valoració àdhuc dels productes agrícoles i abaratament de la vida des del punt de vista que planteja el senyor Simó, que no des del punt de vista concret d'anar a establir un privilegi, una concessió a favor de les cooperatives.

I he de tornar a repetir que aquesta és una opinió, respecte aquest particular, purament personal meua, perquè amb els companys de Comissió sols estem d'acord en una cosa, que és que la qüestió que l'esmena vagi a la Comissió per fer-ne un estudi més detingut.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ruiz i Ponseti té la paraula.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Tan sols volem fer notar al senyor Mies un punt, que com que ha d'ésser objecte d'estudi dintre de la Comissió, pot tenir la seva importància. L'argument central, el que a mi m'ha impressionat més perquè gairebé semblava que refutava d'una manera total el que havia dit abans, és aquesta xifra relativa a l'Ajuntament de Palamós; però he de dir al senyor Mies, que em sembla que aquestes dades són incompletes, perquè fan referència a les compres d'aquesta cooperativa de Palamós, però no diuen si el venedor era un comerciant particular o una entitat cooperativa. I és probable que aquesta meitat del moviment global de Palamós quedés reduïda a un cinquè o un sisè, quan es tractés d'articles comprats a produccions cooperatives:

Sols volem fer notar aquest cas concret.

El Sr. COMES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Comes té la paraula.

El Sr. COMES: Senyors Diputats: Tenia interès en dir unes breus paraules en aquest interessant debat plantejat per la Minoria socialista, perquè precisament hi ha una Comissió d'Exaccions Municipals que, creada pel Conseller de Finances, està estructurant el relatiu a les hisendes

locals i com que la Comissió Parlamentària ha fet l'oferiment de què estudiaria amb molt de gust aquestes suggerències, jo crec que quan la Comissió parlamentària entri en l'estudi d'aquests aspectes podria en el possible demanar si ho creu convenient el concurs dels senyors Diputats que formen part de la Comissió d'Exaccions Municipals per tal de veure els treballs que hagin fet en el sí de la mateixa.

La Comissió d'Exaccions Municipals ja s'ha ocupat d'això i s'ha decidit gairebé en un criteri semblant al del senyor Ruiz i Ponseti sobre la desaparició dels impostos indirectes. La Comissió en aquest aspecte s'ha pronunciat com a organisme consultiu. És un organisme oficial creat pel Govern de la Generalitat i és possible que de les deliberacions d'uns tècnics que representen la majoria dels Ajuntaments de Catalunya i que representen la Unió de Municipis Catalans, poden ésser les determinacions seves d'una gran utilitat per a resoldre aquests conflictes que tenen prou abast per a donar-los tota la cura i tot l'estudi que mereixen.

El Sr. MIES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MIES: Jo sento que en aquest moment no estigui present el nostre company i president de la Comissió, però abrogant-me la seva representació i actuant també en nom dels meus companys, puc manifestar al senyor Comes que tindrem molt presents les paraules que acaba de manifestar i que quan es tracti de resoldre aquestes qüestions demanarem els antecedents que tingui aquesta Comissió especial.

(L'esmena que proposa un art. 19 bis passa a estudi de la Comissió.)

A continuació s'aproven els arts. 20 i 21 del dictamen, als quals no ha estat presentat cap vot particular ni cap esmena.

Es dona lectura a l'art. 22 del dictamen.)

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Em temo que la Comissió em donarà una lliçó de gramàtica, però jo li agrairé molt, perquè en aquest article, es diu que «cooperatives de treball són les que emprenguin...» i després diu «distribuïnt, adquirint, manant i establint». L'article anterior està en present. I jo veig que en aquest que discutim hi ha diferents temps de verb que poden donar diferents interpretacions si en un lloc posem punt i coma, i en altres solament una coma. Si no és així, no tinc res a dir, però com que diu: «les que emprenguin per compte propi o per compte de tercer obres i serveis», i aquí hi ha un punt i coma, i després «adquirint, distribuïnt, manant i adquirint», entenc que seria preferible que es posés tot en present, o tot en gerundi; en una paraula, suprimir si hi són, errors de màquina, per veure si pot quedar més clar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CASADEMUNT: La Comissió pren en consideració les paraules del senyor Simó i en

fer-se la redacció definitiva s'esmenarà allò que s'hagi d'esmenar i es veurà si queda d'acord amb els seus desigs.

(S'aprova l'art. 22 amb aquestes reserves.

A continuació s'aproven els arts. 23 i 24 del dictamen als quals no ha estat presentat cap vot particular ni cap esmena.

Es dona lectura a l'art. 25 del dictamen.)

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo desitjaria demanar que aquí on prohibeix el personal tècnic i administratiu de les cooperatives de treball el poder formar part de les comissions inspectores o de control, en quant al personal administratiu ho considero completament lògic, però en quant al personal tècnic, crec que no solament no se li ha de prohibir, sinó que és desitjable que intervingui en el control i la marxa de les cooperatives. Per això jo proposaria que es prescindessi d'aquesta prohibició en el que fa referència al personal no administratiu d'intervenir en el control i en el funcionament econòmic de la cooperativa.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CASADEMUNT: Resulta segons el que acaba de dir el senyor Ruiz i Ponseti que hi ha una prohibició, però jo crec que no és una prohibició, sinó simplement una limitació en el sentit de què aquest personal entri en els Consells directius. Pot entrar-hi perfectament. El que hi ha és que es limitarà el nombre i això és el que vol dir l'article i desitjaria que aquesta explicació fos suficient per al senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. PRESIDENT: Pot rectificar el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Em sembla que ens hem entès perfectament. En quant al Consell Directiu, si que diu que no estaran en majoria, però això no vol pas dir que es prohibeixi la seva intervenció, i en quant a les Comissions Inspectores i de control, diu categòricament que no podran formar part de les comissions inspectores i de control, és a dir, que no hi podran formar part ni en majoria ni en minoria. I és aquesta segona part la que jo proposaria que se suprimeixi, que es doni llibertat a les comissions inspectores i de control, tota vegada que les cooperatives ja es regeixen per un règim democràtic per essència, per virtut de la mateixa Llei de Bases. Que se'ls deixi, doncs, en llibertat perquè formin les comissions de control en la manera que tinguin per convenient.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CASADEMUNT: Això en aquest article consta així per un aspecte de moralitat, per tal que aquests mateixos senyors no siguin inspectors que controlin llur mateixa obra. És una cosa que moralment mirada sembla que és justificada, perquè, efectivament, no pot ésser que les mateixes persones que administren i porten la cooperativa siguin les qui controlin i inspeccionin la pròpia obra, cosa la qual semblaria tenir un aspecte especial i potser una mica immoral.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Jo crec que podríem trobar una fórmula harmonitzadora de les diverses tendències que estem defensant, només modificant l'article en el sentit que digui: «En cap cas, però estaran en majoria en el Consell directiu ni en les Comissions inspectores i de control»; és a dir, que no hi estiguin en majoria, però que puguin intervenir-hi. Perquè jo us diré un cas. Anem a propugnar la cooperació de producció. La producció l'han de dirigir persones coneixedores de la producció, i les persones que coneixen la producció són els elements tècnics de les indústries. Si voleu controlar la tasca dels elements tècnics per mitjà d'una comissió d'analfabets — deixeu-m'ho dir d'una manera gràfica perquè ens entenguem més de pressa — aleshores no controlaran res, perquè els elements coneixedors de les coses si no són controlats per altres elements també coneixedors, el que faran serà que els podran enredar amb molta facilitat. És precisament buscant l'eficiència d'aquest control que nosaltres desitgem que les comissions inspectores o de control puguin formar part dels elements intelligents en la matèria, i són els elements intelligents en la majoria els directors tècnics i els directors administratius. Això no vol dir que els mateixos que dirigeixin siguin els mateixos que hagin de controlar; però poden pertànyer a la mateixa especialitat; sinó, queden limitades les funcions inspectores i de control a la gent que no entén en administració, a la gent que no entén la tècnica de la indústria, i aleshores ni controlaran ni inspeccionaran ni faran res.

El Sr. MIES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MIES: Jo no sé si és que a través de la interpretació d'aquest article el senyor Ruiz i Ponseti dona a l'antecedent en què comença de què el personal tècnic i administratiu no podria desempeñar determinades funcions un abast excessiu, o bé és que a través d'ell interpreta que el personal tècnic, en quant és tècnic, no pot intervenir en aquestes Comissions de control. Si és que ho interpreta així, no és exacte; almenys la intenció de la Comissió, en redactar aquest article, és de què el personal tècnic, en funcions d'administració o de direcció, no hi pugui intervenir; però si dintre de la mateixa cooperativa o fora de la cooperativa — si és que ho considera així — la mateixa vol designar personal tècnic competent en aquella activitat de la cooperativa perquè formi part d'aquestes Comissions, pot perfectament fer-ho. La qüestió és que aquest personal tècnic, en formar part de les Comissions Inspectores o de Control, a la vegada no hagi estat ell qui hagi dirigit l'administració o el desenvolupament de qualsevol activitat de la cooperativa; perquè aleshores es donaria el cas de què aquests senyors foren a la vegada inspectors dels seus propis actes, i això, naturalment, ha cregut la Comissió que no era convenient i que inclús no era prou moral que es pogués desenrotllar d'aquesta manera. Altrament, si vol la cooperativa assessorar-se de persones tècniques, amb tal que aquestes no hagin intervingut en la vida

íntima d'administració o de producció de la cooperativa, poden fer-ho, perquè ens sembla a nosaltres que és prou clar l'art. 25 perquè quedi, tal com nosaltres diem, la interpretació del mateix. De manera que si en aquella cooperativa hi ha elements tècnics — tècnics en el sentit d'especialitzats, de coneixedors a fons d'aquella activitat de la cooperativa —, aleshores, evidentment, poden formar part d'aquesta Comissió de control a què es refereix l'art. 25 de la Llei que estem discutint. És aquest l'aclariment que jo crec que és suficient perquè aquestes reserves, aquestes temences del senyor Ruiz i Ponseti, desapareixin en absolut. No és que s'eliminin els elements tècnics; només se'ls elimina en quan a la vegada poguessin exercir funcions d'administració o de direcció dintre de la cooperativa; però en quan no exerceixin aquestes funcions, evidentment, no hi ha cap classe d'inconvenient en què puguin formar part d'aquestes Comissions inspectores.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: En general, quan hi ha dubte respecte a la interpretació d'un article, les paraules de la Comissió parlamentària interpretant aquell article, són l'oracle, són la paraula definitiva; però com que en aquest article 25 jo no veig que hi hagi cap dubte, no crec que a ningú se li ocorregués anar a consultar aquest oracle, sinó que es limitaria a consultar l'art. 25, la redacció del qual és ben clara. Diu — després d'haver parlat del personal tècnic i administratiu — ...

El Sr. MIES: No; llegeixi'l tot; faci el favor.

El Sr. RUIZ I PONSETI: «El personal tècnic i administratiu de les cooperatives de treball i producció...

El Sr. MIES: Ara!

El Sr. RUIZ I PONSETI: ... que estigui ocupat d'una manera permanent...

El Sr. MIES: De manera que, si no està ocupat permanentment, pot formar part de la Comissió.

El Sr. RUIZ I PONSETI: ... en les entitats, haurà d'ésser associat amb tots els drets i deures...». És a dir, fins aquí, està molt bé; però ara treiem un dels drets, que és el de formar part de les Comissions de control. Diu: «...; en cap cas, però, estaran en majoria en el Consell directiu» — això també ho hem aprovat — «ni podran formar part de les Comissions inspectores o de control». Jo vull suposar una fàbrica cooperativa, que no tingui gran importància, que tingui, per exemple, entre el seu personal, tres enginyers; tres enginyers per portar la part tècnica de la producció; un d'aquests enginyers, és probable que formi part del comitè de gerència; els altres dos seran senzillament elements treballadors de la cooperativa, que faran funcions d'enginyer, com podrien fer funcions de torner o altra funció qualsevol. Aleshores, si aquests formen part del nucli més intel·ligent dels treballadors de la cooperació, ¿per què els hem d'eliminar de les Comissions de control; per què hem de fer que, si en el comitè de direcció hi ha un dels enginyers, no pugui ésser vigilat el seu treball per una persona que tingui la seva mateixa capacitat? És això el que jo voldria: jo voldria que la Comissió de control tingués la màxima eficiència i, per consegüent, que els elements tècnics no administratius i àdhuc els elements admi-

nistratius no directius, formessin part de les Comissions de control, perquè el mateix que deia d'un enginyer que no formi part del comitè directiu, ho diré dels dos o tres comptables que formin part de l'organització cooperativa: que un d'ells formi part del comitè de direcció i que els altres no formin part del comitè de direcció. És lògic que aquests altres comptables siguin precisament els més indicats per a formar part de la Comissió de control.

Es això precisament el que jo volia aclarir, i per això jo demanava, senzillament, que només digués «en cap cas, però, estaran en majoria en el Consell Directiu ni en les Comissions Inspectores o de control»; és a dir, fer que no estiguin en majoria, però que puguin formar-ne part sempre que no formin part de la direcció de l'empresa.

El Sr. MIES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Mies.

El Sr. MIES: Precisament mirant a l'eficàcia d'aquest control, és pel que ha cregut la Comissió que s'havien d'eliminar d'aquestes Comissions especials, amb un objectiu concret de crítica, elements que d'una manera permanent fossin empleats en l'administració o en la direcció de la cooperativa; de manera, que aquests elements de treball, de cooperació, tècnics especialitzats, sigui des del punt de vista tècnic, d'enginyeria, de producció de la cooperativa, o sigui des del punt de vista comptable, en quant aquests socis no prestin amb caràcter permanent serveis, en funció de la cooperativa, poden perfectament formar part d'aquesta Comissió especial de control. Però tenint en consideració que ordinàriament el natural i lògic és que aquestes Comissions especials siguin molt limitades en quant al nombre, si els hi inquirim, ja que a la vegada poden formar part d'aquestes Comissions aquests elements que d'una manera especial, però permanent, presten llurs serveis a la cooperativa, en realitat llavors aquestes Comissions perdran en eficàcia tot allò que la V. S. els volia donar, perquè no deixaran d'ésser Jutge i part, la qual cosa vindrà en definitiva a establir les resultàncies de la seva activitat dintre la cooperativa i en aquest sentit, en quant presten funcions de caràcter permanent, és en quant se'ls aparta d'aquestes Comissions especials de control, però no en quant siguin socis, no en quant prestin dintre la cooperativa uns serveis de caràcter general, com presten tots els associats, sinó en quant siguin les seves funcions d'administració o de direcció i d'una manera permanent no accidentals. Aquest és l'abast de l'art. 25. Si per major aclariment s'ocorregués una redacció més acurada, podríem parlar-ne, però en el sentit absolut que el senyor Ruiz i Ponseti impugna l'última part de l'art. 25, no hi veiem la manera de complaure', a no ésser que llavors perdin aquestes Comissions tota l'eficàcia i imparcialitat que voldria que tinguessin per a poder judicar, criticar i sancionar les funcions realitzades per aquests elements, que en definitiva, serien ells mateixos que vindrien a exposar a la crítica i a la censura de la cooperativa en ple, llur actuació en el si de la mateixa.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSA : Senyors Diputats : Jo voldria fer una pregunta a la Comissió sobre la idea que ha presidit la redacció d'aquest article, per veure si a través de les meves paraules em faig entendre i la Comissió té la bondat de contestar-me d'una manera concreta a la pregunta que li vaig a fer : en les pròpies indústries, en el si de les pròpies indústries, sobretot les que estan ben organitzades, hi ha els seus elements encarregats de l'inspecció i del control del treball, és a dir, hi ha uns elements tècnics enginyers, que no són simplement uns bons operaris, bons professionals, sinó que, a més, coneixen l'ofici, que exerceixen funcions de control sobre la feina que els altres elements de la indústria realitzen. És a dir, si en la indústria metallúrgica, per exemple, suposem la fosa d'un material, abans que aquest material no es doni per bo hi ha uns senyors que es diuen controls que analitzen si aquesta feina està ben realitzada. M'explico? Si el control que aquí s'esmenta vol dir aquest control, és evident que té raó el meu company senyor Ruiz i Ponseti. No podem pas de cap manera acceptar que uns tècnics que estan desvinculats de la indústria, que no en coneixen els seus elements ni procediments de fabricació, siguin els que controlin el treball realitzat per aquella indústria. Ara, bé ; si el criteri de la Comissió, és el de què davant una anomalia de qualsevol circumstància que pogués presentar dubtes en el funcionament de la cooperativa, cal enviar-hi una Comissió tècnica perquè analitzi si realment allò marxa en ordre, llavors sí que crec que la Comissió està en el cert en dir que d'aquestes Comissions Inspectores i de control no en poden formar part els tècnics de la indústria perquè són ells precisament els que no han sabut preveure aquesta desviació de la Llei en què han pogut incórrer. Però si és això, aquest article no ho diu bé i es presta a aquesta confusió que el meu company Ruiz i Ponseti determina. És a dir, que no podem treure de cap manera als tècnics de la indústria la responsabilitat d'ésser ells els inspectors i els controladors de la producció de la cooperativa. En canvi, fóra immoral que en una circumstància en què s'establís el dubte sobre la puresa o la bondat de la fabricació d'aquella cooperativa, fossin els mateixos enginyers o els tècnics que hi hagués dintre que fossin Jutge i part en causa. Llavors, com deien els senyors de la Comissió, potser sí que valdria la pena de corregir-ho, perquè quedi ben clar que no és en la fabricació en si que es treu als tècnics de la indústria el control, sinó que és en quant han d'intervenir en algun dubte referent al funcionament de la cooperativa, cas en el qual s'haurà d'anomenar una Comissió externa perquè analitzi el que hi pugui haver.

El Sr. MIES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Mies.

El Sr. MIES : Efectivament, el propòsit de l'art. 25 és referir-se al cas de comissions que han de fiscalitzar, no referir-se mai a elements al fi i al cap de treball que hagin de portar la direcció d'un aspecte determinat de la seva indústria ; no, no es refereix en això, perquè això nosaltres entenem que és una funció normal de treball, sinó que

es refereix únicament i exclusivament a les inspeccions que s'hagin de fer en casos determinats o d'una manera general, com, per exemple, el rendiment anual de comptes, en què no hi puguin intervenir aquells elements que han dirigit allò mateix que s'ha de fiscalitzar. En aquest sentit, si troba el senyor Ruiz i Ponseti que no és prou clara la redacció d'aquest article, no hi ha cap inconvenient en què la repassem i donem una nova redacció en la qual es compagini perfectament el criteri d'uns i altres, que és el mateix. A través de les paraules de les VV. SS., resulta que tots estem d'acord ; no hi ha cap classe d'inconvenient en què revisem la redacció i en trobem una que sigui més adequada al propòsit que guia a la Comissió en aquest punt concret.

El Sr. PRESIDENT : Se suspèn la discussió d'aquest art. 25, que queda pendent de redacció definitiva. Se suspèn aquest debat.

Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió especial (Contractes de Conreu), proposant una nova redacció als articles 15 al 26 del seu dictamen primitiu sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT : Va restar pendent de discussió l'art. 24. Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO : La comissió ha acordat mantenir la mateixa redacció que existeix, que diu :

«Article 24. En tot cas de resolució del contracte, l'arrendatari tindrà dret a continuar en la finca fins l'acabament de l'any agrícola.»

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'art. 24 tal com queda redactat en el dictamen ? (Assentiment.) Resta aprovat.

Discussió del Dictamen de la comissió especial (Contractes de Conreu), proposant una nova redacció del títol IV, «Revisions», del primitiu dictamen

El Sr. PRESIDENT : L'art. 38. No hi ha cap vot particular ni cap esmena.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Voldria demanar a la Comissió si creu que és indispensable el darrer incís del primer paràgraf de l'article. Nosaltres no demanàriem que es suprímís o que es modifiqués. La supressió la creiem aconsellable, perquè abans diu que la revisió és al sol efecte de la reducció de preu o de l'augment de preu. Si la revisió no produeix més efecte, ni pot ésser admesa, ni pot tenir com abast altre efecte que la variació del preu o la ratificació del preu, però sense afectar per a res el contracte — no cal dir-ho —, perquè, a més, en la forma que es posa aquí aquesta redundància és susceptible d'equívokes interpretacions. Parla de les obligacions fonamentals ; bé, quines són les obligacions fonamentals del contracte? La persona, la cosa, el temps, el preu, però hi han altres obligacions que no són fonamentals, que es poden considerar acce-

sòries, i aleshores aquestes podrien ésser destruïdes. Està clar que la frase «al sol efecte» ja ho impideix, però si aquesta frase «al sol efecte» basta per a evitar tota confusió, en fer aquesta reiteració, no absoluta del mateix concepte, sinó amb les variants que pot imprimir-li l'adjectiu «fonamentals», hi podria cabre aquest dubte que jo apuntava. De manera que nosaltres sostenim, primer, la supressió d'aquest incís, per innecessari, i en últim terme, si s'estima necessari, per a donar una major eficàcia reiterativa, que se suprimeixi l'adjectiu «fonamentals», a no ésser que la Comissió tingui altres intents desenrotllats en altres articles, que en aquest moment no tenim a la vista.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : ¿I si diguéss, sense destruir les altres obligacions fonamentals?

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo havia demanat la paraula aproximadament per a fer les mateixes suggerències que ha fet el senyor Simó i Bofarull. Aquí es tracta, en realitat, de dues qüestions : de si volem entendre que la revisió es fa al sol efecte de la reducció de preu, o si volem entendre que, a més d'aquesta reducció de preu, pot afectar a altres obligacions. Si no ha d'afectar a altres obligacions, jo entenc que el millor és dir simplement «al sol efecte de la reducció o augment de preu», perquè de l'altra manera resulta que com expresseu quines obligacions no són afectades, i diem les fonamentals — que en aquest cas jo estaria d'acord amb el senyor Conseller, de què es digués les altres obligacions fonamentals — vol dir que deixem en la possibilitat d'ésser afectades per aquesta revisió altres obligacions que no considerem fonamentals.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Ara recordo, després del lapse transcorregut, que vaig tenir l'honor de formular una esmena al que abans eren arts. 45 i 46, però que per la matèria sembla que encaixaria en tot cas en el segon paràgraf de l'article 38, que diu : «Els efectes de la revisió, un cop sigui ferma, es referiran a l'any agrícola en què fou demanada». Aquest text d'aquest incís, tal com ve en el dictamen d'avui, em suggereix l'esmena, que hauré de mantenir, i al mateix temps em permetrà la Comissió que jo li faci algunes objeccions respecte a aquest text. Els efectes de la revisió es referiran a l'any agrícola en què fou demanada. ¿Només? Perquè si és un contracte per deu anys, o per cinc, o per sis, i es fa la revisió al tercer any del contracte, ¿no és aplicable l'efecte de la revisió ferma sinó a l'any agrícola en què ha estat obtinguda? Jo em penso que la intenció de la Comissió deu ésser d'aquell anys i successius.

El Sr. BRU : A partir d'aquell any.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : A partir de l'any agrícola també es presta a alguna confusió.

No sabem si és a partir del començament de l'any o des de que s'acabi l'any.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : A partir de l'any agrícola.

El Sr. MIES : De l'any en curs.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : De l'any en curs, no.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : L'esmena diu — i em sembla que vaig ocupar-me d'aquest aspecte quan es va discutir la totalitat — : «Els efectes de les resolucions de les Comissions arbitral en expedients de revisió tindran caràcter i eficàcia retroactius per ambdues parts fins als tres anys anteriors a la data d'iniciar-se la tramitació de la reclamació». Nosaltres no tenim un gran interès doctrinal ni polític en sostenir aquesta esmena, ni cap de les altres ; es tracta d'una Llei de caràcter econòmic que està per damunt del bé i del mal, quant a tendències, propagandes i altres additaments de què hem vist precedida aquesta Llei. Ens considerem eximits, per tant, de compromisos electorals sobre aquesta matèria ; però de la mateixa manera que nosaltres no varem donar els nostres vots a la Llei nomenada de conflictes de conreu i varem dir el per què, després de molt temps d'haver-se votat i veure els efectes de la seva aplicació, i quan es va discutir la totalitat, varem dir que nosaltres no votàrem aquella Llei perquè no la creïem justa, ara volem aprofitar l'ocasió, al nostre entendre, de restaurar, de reparar la injustícia — al nostre entendre, també, que deu ésser injusta la nostra manera de considerar la injustícia, perquè el Parlament sempre és just i no va tenir en compte el nostre criteri — els efectes nefastos que hagi pogut produir aquella Llei, perquè si tots els que es trobaven en condicions econòmiques excessivament oneroses que els hauria pogut inclinar a les revisions iniciades, la història de les quals és trista, però pintoresca, amb èxit o sense, en una paraula ; si haguessin creat conflictes, amb pagar el 50 per 100 en tenien prou ; però es trobaren molts i molts que, o per la manera de veure la qüestió des del punt de vista del poder públic, o per les raons que fossin, haurien vist prosperar la seva revisió, i no la varen fer o la varen perdre, i, havent-la perdut o no havent-la instat la revisió, no varen voler crear conflictes, esperant que vingués una Llei, que és aquesta, com nosaltres els hi dèiem — uns quants — que els donés satisfacció. Doncs si ara podem donar aquesta retroactivitat fins a la data de la Llei de conflictes de conreu, que nosaltres mateixos posem aquesta limitació a la retroactivitat, enlloc de posar una data de tres anys, podríem posar la data en què va començar a regir la Llei de conflictes de conreu, o sigui, que la revisió que es faci ara — també assenyalant un termini, car no poden ésser les que es facin d'aquí a vint anys — les que es facin a l'empar d'aquesta Llei durant els primers sis mesos o durant el primer any, que tinguessin efecte retroactiu fins la data en què va començar a aplicar-se la Llei dita de contractes de conreu.

Nosaltres no demanarem votació sobre això, però, conseqüents amb el criteri que aleshores i altres vegades hem manifestat, aprofitem aquesta avinentesa per a dir-ho, a fi de què no quedi ni un

sol pagès al camp de Catalunya que trobant-se en situació econòmica desventajosa, i, per tant, injusta, no va voler crear conflictes, no es va acollir a la Llei de Conflictes, que avui no pugui tenir aquest tracte, legalment igual que aquells, financerament el mateix. Avui tindrà l'inconvenient — però d'això no ens en lamentem — de què, si fa aquesta revisió i la perd, no es beneficiarà com s'hauria beneficiat d'haver creat el conflicte sense revisió i pagant el 50 per 100, però aquesta és una manera de fer una mesura de caràcter general, ni que sigui per etapes. Està clar que això es prestarà a una petita pertorbació, però de vegades hi han mides quirúrgiques que també pertorben, però són fetes *salus populos*.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: El que ens ha plantejat el senyor Simó i Bofarull amb aquesta esmena, estaria bé parlar-ne si discutíssim el que era l'art. 42 de l'anterior dictamen, perquè l'art. 42 de l'anterior dictamen assenyala un període de revisió de caràcter extraordinari, en general, per a tots els conreus de la terra. Aquest art. 42 nosaltres l'hem tret d'aquest nou dictamen per a posar-lo a un article addicional, i aleshores a aquest article addicional el senyor Simó podrà presentar aquesta esmena i la Comissió l'estudiarà per a veure si pot acceptar-la o no en els termes en què ell l'ha defensat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Molt agraït a les manifestacions del senyor President de la Comissió, perquè em revelen una cosa que jo ignorava. Així, jo accepto aquesta invitació que em fa per al dia que vingui aquest article.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. CEREZO: Quant a l'article que estem discutint, respecte a les revisions periòdiques que es puguin presentar en la durada dels contractes, solament pels efectes de reducció de preus, aquí hem donat una fórmula a la redacció, que probablement satisfarà aquelles manifestacions que es feien que poguessin desvirtuar els altres conceptes d'obligacions fonamentals del contracte. Proponem la següent redacció: «Article 38. Els contractes de conreu regulats per aquesta Llei podran ésser sotmesos a revisió a instància del conreador o del propietari, amb subjecció a les normes establertes en els següents articles, al sol efecte de la reducció o augment del preu.

Els efectes de la revisió, un cop sigui ferma, es produiran a partir de l'any agrícola en què fou demandada.»

El Sr. Romeva: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Potser es podria acabar fent-ho més rodó, més precís, perquè l'any agrícola és una unitat una mica extensa, veritat?

El Sr. CEREZO: Sí; però hem de tenir en compte que una revisió regularment es demanarà sempre dintre dels principis de l'any agrícola; no es pot limitar. En voler-ho fer així seria posar

una època de l'any, i com que ja hem assenyalat l'any agrícola com és, val més que quedi tal com indiquem nosaltres.

El Sr. ROMEVA: Bé; no hi tinc cap inconvenient.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 38? (*Assentiment*.) Queda aprovat. Article 39.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. CEREZO: Es per a dir que en el paràgraf lletra a s'ha fet una petita modificació.

El Sr. PRESIDENT: Doni's lectura a la nova redacció.

«Article 39. Les revisions hauran de demanar-se pel conreador o pel propietari a la Junta Arbitral.

Seran principis fonamentals a què les revisions deuran subjectar-se:

a) Tot contracte de conreu deu proporcionar al conreador un benefici un cop deduïda la quantitat que representin els jornals i altres despeses inexcusables d'explotació, que necessiti el conreu de la terra objecte del mateix, calculats segons el preu de cada localitat.

b) Tot contracte de conreu deu proporcionar al propietari una utilitat, un cop deduïda la quantitat que representin les càrregues que per contribució territorial i demés impostos graven la terra que en sigui objecte.»

El Sr. PRESIDENT: S'aprova la nova redacció que ha llegit el senyor President de la Comissió?

El Sr. IBARS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ibars.

El Sr. IBARS: Només per demanar una aclaració a la Comissió, referent a veure quin benefici és. Primerament diu: «deu proporcionar al conreador un benefici un cop deduïda», etc., i en el segon apartat diu: «deu proporcionar al propietari una utilitat». Quin benefici i quina utilitat ha d'ésser aquesta?

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Sentem un principi.

El Sr. IBARS: Oh!, és que més avall, en l'article 40, se'n parla només dels arrendaments, no dels altres contractes agrícoles, siguin d'aparceria, rabassa morta, tots els que es regulen per aquesta Llei.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. CEREZO: Hi ha un capítol exprofés de rabassa morta, n'hi ha un altre d'aparceria, i allà és on s'han de regular les normes que afecten a cada un dels aspectes del contracte.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 39? (*Assentiment*.) Queda aprovat.

Article 40. No hi ha cap esmena, ni cap vot particular.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. CEREZO: Algun senyor Diputat s'ha apropiat a la Comissió per fer alguna suggerència

respecte de l'art. 40, i jo demanaria que es deixés pendent fins dimarts.

El Sr. PRESIDENT: Queda pendent de discussió l'art. 40.

Article 41. No hi ha cap vot particular ni cap esmena.

(El senyor Secretari llegeix l'article.)

S'aprova? (Assentiment.) Queda aprovat.

Article 42. No hi ha cap esmena ni cap vot particular.

(El senyor Secretari llegeix l'art. 42.)

El Sr. PRESIDENT: S'aprova?

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Jo demano que aquest article sigui suprimit. Les Junes arbitrals, en quant sigui una norma autònoma de llur funció, podran usar dels procediments que vulguin per a formular judici, veritat? Però l'obligació de formar-se per endavant uns contractes-tipus, per a mi és una cosa que en lloc de facilitar la gestió i l'equitat de llurs resolucions, les ha d'entorpir. És molt possible que al cap d'un any, de dos, de tres anys que funcionin les Junes Arbitrals, hagin creat una jurisprudència, de la qual surtin uns contractes-tipus, perquè hauran vist i discutit detalladament, atenent totes les circumstàncies, una quantitat de casos, i aleshores podran procedir potser a classificació de situacions; però, en canvi, el contracte-tipus fet *a priori*, ha d'ésser una cosa que encarcarà forçosament llur actuació. De manera que aquesta obligació de formar els contractes-tipus la treuria de la Llei.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Pot passar al Reglament.

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor President de la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió no té cap inconvenient en admetre la suggerència del senyor Romeva, per a situar-la dintre del Reglament que facin les Junes arbitrals, però no és en la forma que ell ha indicat. S'han de fer aquests contractes. Ha d'haver-hi el model. Aquests models han d'existir; però no hi ha inconvenient en treure-ho de la Llei, com queda dit.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Aleshores potser jo no entenc bé el que vol dir aquest contracte-tipus, perquè hi havia una cosa, que està en un altre aspecte de la Llei, que era el document en el qual s'havia d'estendre el contracte. ¿Es que aleshores hi haurà un altre document per a fer el contracte, i aquest serà el contracte-tipus? Jo creia que quan deia aquí «contracte-tipus» volia dir que les Junes arbitrals, atenent-se a les realitats de la comarca respectiva, ideaven unes quantes formes de contracte i els donaven una forma, i que aquesta servia per a contrastar els casos que s'anaven presentant.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Es parlava que els contractes havien d'ésser redactats i que llurs exemplars que fossin en document privat, serien inscrits en un registre especial que es portaria al departament corresponent; àdhuc hi havien unes línies generals de contractes que podien ésser redactats pel Conseller; això és una cosa concreta que fa referència purament a les revisions. Diu l'article: «Les Junes arbitrals formularan, acomodant-se a les normes fixades en els arts. 34 i 40, i tenint present els usos i costums de la comarca, uns contractes tipus de conreu que serviran de pauta a la revisió». Això jo ho he trobat, naturalment, en la Llei i ha quedat mantingut en aquest article, perquè, sense ésser una obligació que s'imposa a les Junes arbitrals, cal que tingui la sanció corresponent dintre de la Llei, com una orientació futura. No és que hagin de fer-se *a priori* aquestes revisions per part de les Junes arbitrals, no, sinó que assenyala un principi que a mí em sembla bé, i que potser el seu lloc més adequat és dintre d'un Reglament, i és que aquestes Junes arbitrals arribaran a tenir un coneixement clar del què val una quartera, del què val una hectàrea, dels preus de cada localitat, i de tot això en podran fer una mena de contracte-tipus de conreu que servirà de base a les revisions, és a dir, que podran assenyalar preu, en forma que els que demanin aquests contractes, ja se sabrà que no han d'anar a aquesta revisió. I això facilitarà enormement que no es faci constantment davant de les Junes arbitrals. Ara que consti en la Llei o en el Reglament és igual, si bé crec millor en el Reglament, després de les observacions del senyor Romeva. Però, el que no es diu enlloc és que sigui *a priori*.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Agraïm aquestes explicacions del senyor Conseller de Justícia i Dret, que ens ha aclarat el concepte; em sembla que coincidim en la manera d'apreciar-lo. En realitat, l'eficàcia d'aquests contractes tipus, derivada de què s'hagi fet damunt de la contrastació de les realitats, i llavors això té una utilitat; aquesta utilitat...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Per evitar la revisió.

El Sr. ROMEVA: Sí. I crec que és més propi del Reglament, però no m'hi faig fort.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Simó i Bofarull té la paraula.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: A mí em plau molt que aquest article sigui retirat, però el que no em plau tant és que el senyor representant del Govern, el Conseller de Justícia i Dret, pensi traslladar-lo al Reglament. Si el Reglament hagués d'ésser fet i aprovat pel Parlament, bé, conforme; però el Reglament és cosa del Poder Executiu. I, francament, una disposició d'aquesta índole en un Reglament, tal com està la temperatura rural, m'espanta. En primer lloc, no crec possible, no crec pràctic que es puguin fer contractes tipus. Poden ésser difícils, en segons quines comarques,

però en la majoria de les comarques, impossibles. Sí, és impossible gairebé que en cap terme municipal de Catalunya es pugui fer un contracte tipus davant de la diversitat de les terres, o bé per la diversitat dels conreus o per la diversitat de l'edat dels arbres de plantació permanent, per la diversitat de vida i les condicions agronòmiques de la terra segons els conreus anteriors. Per exemple, en el Priorat, hi ha propietaris que han plantat setze estakes i altres ceps o els han de plantar; hi ha diversitat en la manera d'empeltar. En fi, són tantes les variants, que no crec possible que es pugui fer un contracte tipus. Cert que l'experiència, a més de la ciència i pràctica dels que formin la Comissió, com bé ha dit el senyor Conseller, i el que obligui el corrent de la vida, farà que els que formin les Comissions tinguin els coneixements necessaris, perquè si no fos d'altra manera *ex de quo et e bono*, donar una determinació encertada; però el que em fa por és l'ús que es pogués fer en la pràctica de la frase «serviran de pauta a les revisions». ¿De pauta a quines revisions?

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El preu.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Si és la pròpia Comissió la que ha de tenir com a pauta aquests contractes-tipus, equivaldrà això a què es fallarà segons un patró fet per sèrie.

El Sr. ROMEVA: Això és el que jo volia dir.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: I això donarà lloc a una sèrie d'iniquitats, igual a les injustícies. I, a més, no és necessari, per quant relacions jurídiques i econòmiques més complexes que aquestes no tenen contractes-tipus ni motllos de cera per als encarregats de confeccionar-les.

Per tot això, ens plau molt que això es tregui de la Llei i esperem que el senyor Conseller de Justícia i Dret, que és home que toca de peus a terra i el cap el porta molt alt, (*Rialles*.) desistirà d'això.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'art. 42?

El Sr. CEREZO: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. CEREZO: La Comissió excedeix a les demandes fetes pel senyor Romeva i Simó i Bofarull de retirar-lo de la Llei.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat l'art. 42. Article 43. No hi ha cap vot particular ni esmena.

(*El senyor Secretari el llegeix.*)

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Romeva té la paraula.

El Sr. ROMEVA: Aquest article també creiem necessitat d'aclariment. Es refereix, si no he llegit malament, a dues conseqüències diferents, d'una calamitat extraordinària o d'accident; una conseqüència que es refereix a la productivitat habitual de la terra i una conseqüència que es refereix a la pèrdua del fruit. La pèrdua del fruit sempre serà d'aquell any i, per tant, serà una cosa que sols es produirà dintre d'un any agrícola; la pèrdua de la productivitat habitual de la terra, pot ésser de dues maneres, o sigui que la calamitat pot produir la pèrdua de productivitat transitòria o una pèrdua de productivitat permanent;

i llavors no cal dir que als efectes d'aquesta revisió de reducció de preus s'ha d'acordar a la naturalesa d'aquestes pèrdues. Allí on hi ha hagut una pèrdua de productivitat permanent, hi haurà una reducció de preus permanent; i allà on hi ha una pèrdua de fruits transitoris o és atribuïble a la duració d'un any agrícola, aleshores la reducció del preu serà sols per aquest any agrícola. I això, que em sembla que és la idea de la Comissió, no la trobo desenrotllada clarament en aquest article, perquè es diu «El conreador podrà reclamar la revisió als sols efectes d'obtenir una rebaixa proporcional de preu, quan per efecte d'accidents o calamitats extraordinàries hagués disminuït en més de la tercera part...», etc.; però no diu per quan de temps. I em sembla que si la Comissió rellegeix amb atenció aquest article, potser trobarà que convindria donar-li una redacció diferent.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No ho veig així. ¿Que l'accident o la calamitat extraordinària ha minvat la productivitat per un any? Doncs serà per un any la rebaixa. ¿Que l'ha disminuït permanentment? Doncs serà permanent la rebaixa. Això dependrà de la definició que faci la Comissió arbitral d'aquestes calamitats i accidents. No veig la necessitat de què s'hagi de fer cap aclariment, perquè la interpretació clara surt del text mateix.

El Sr. ROMEVA: Si el senyor Conseller de Justícia i Dret entén que això està clar, no he de dir res, i li he de demanar perdó, perquè de vegades la ignorància d'una tècnica d'interpretació de Lleis, fa...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No; si en això la V. S. té una superioritat, perquè és escriptor i redacta molt millor que...

El Sr. ROMEVA: Però hi ha una tècnica jurídica. I si el senyor Conseller de Justícia i Dret entén que la redacció és prou clara per ésser interpretat aquest precepte clarament, jo no tinc inconvenient en acceptar l'article així, perquè em sembla que haurà quedat ben entesa la idea que jo he exposat i constarà en el DIARI DE SESSIONS.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Queda aprovat. Article 44. No hi ha cap vot particular ni esmena.

(*El senyor Secretari dona lectura a l'art. 44.*)

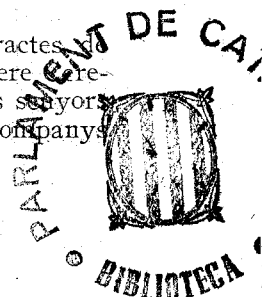
El Sr. PRESIDENT: S'aprova? (*Assentiment.*) Resta aprovat. Se suspèn aquest debat.

Lectura del Dictamen de la Comissió especial (Contractes de Conreu) proposant una nova redacció dels Capítols V, «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta» del primitiu dictamen

(*El senyor Secretari dona lectura al següent*)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió especial (contractes de conreu), sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Riera, Sallés, Bru i Jardí, Folc, Dot, Companyes

J., Gerhard i Ruiz i Ponseti, actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet, per tal d'estudiar detingudament les suggerències i esmenes presentades als Capítols V «Dret d'adquisició» i VI, «El contracte de rabassa morta», la Comissió ha cregut convenient recollir l'esperit d'alguna de les esmentades esmenes i suggerències i redactar de nou l'articulat dels citats capítols, acordant per unanimitat proposar a la Cambra l'aprovació de la nova redacció dels articles següents :

CAPÍTOL V

Dret d'adquisició

Article 46. El conreador de terres, a títol de contracte agrícola, té el dret d'adquisició del seu domini mitjançant l'abonament del seu valor al propietari i el compliment dels preceptes d'aquest capítol. Aquest dret és aïlladament irrenunciable i inalienable, ni és susceptible de gravamen ni pot ésser exercit per creditors en virtut d'acció subrogatòria i encara que és inscribible en el Registre de la Propietat, no és indispensable la seva inscripció perquè tingui efectivitat.

Article 47. Per a l'exercici del dret d'adquisició, és necessària la concurrència conjunta dels requisits següents :

Primer. — Que es tracti de terra conreada en virtut de contracte d'explotació agrícola, regulat per aquesta Llei.

Segon. — Que els alts contractes s'hagin mantingut per un període de més de 18 anys.

Tercer. — Que la subsistència del conreu, base del dret d'adquisició, sigui pel treball directe del que vulgui fer ús d'aquest dret o pel dels seus ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret.

Quart. — Que el conreador estigui al corrent de pagament del preu en el moment d'exercitar el dret d'adquisició.

Cinquè. — Que les terres que pretengui adquirir el conreador, soles o sumades a les que ja posseeix en propietat, no depassin la limitació establerta a l'art. 7.ª d'aquesta Llei.

Sisè. — Que les terres que pretengui adquirir el conreador per raó de la seva proximitat a poblacions, no siguin o no es puguin considerar com a solars urbans i no tinguin un sobrepreu de més del 50 per 100 del que tindrien com a terres exclusivament de conreu.

Article 48. El dret d'adquisició s'estén a les edificacions i millores dominials que hi hagi en la terra adquirida, sempre que, segons el contracte de conreu, correspongui el seu ús al conreador.

Article 49. En els casos de sub-arrendament permès en l'art. 19 d'aquesta Llei, el dret d'adquisició correspon a l'arrendatari o subarrendatari, comptant-se al seu favor, per a completar el termini de divuit anys que la Llei senyala, els anys de durada del sub-arrendament.

Article 50. A falta d'acord entre les parts, la determinació del preu d'adquisició s'efectuarà per la Junta Arbitral, aplicant les regles que per a fixar el valor de la terra estableix l'art. 40 d'aquesta Llei.

Es deduirà del preu d'adquisició el valor de les càrregues que graven les terres.

Article 51. El conreador podrà pagar el preu d'adquisició fixat en una sola vegada o en quinze terminis anuals en pagament d'interessos al sis per cent per les quantitats degudes i no pagades.

Després de pagar el primer termini anual, l'arrendatari podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat, per anotació preventiva que es cancellarà quan s'hagi pagat el darrer termini, per a convertir-se en inscripció definitiva.

El conreador perdrà el dret d'adquisició si deixés d'abonar dues anualitats fixades segons el paràgraf primer d'aquest article.

Article 51 bis. El dret d'adquisició deurà ésser exercit pel conreador dintre l'any següent al neixement del dret al seu favor pel transcurs dels divuit anys de conreu continuat, en els termes que la Llei determina.

Respecte dels conreadors que es trobin en condicions legals d'exercir el dret d'adquisició al promulgar-se aquesta Llei, el termini d'un any establert en el paràgraf anterior es començarà a comptar als sis mesos de la promulgació de la pròpia Llei.

Article 51 tris. El conreador que no faci ús del dret d'adquisició dintre el termini establert en l'article anterior perdrà el dret d'exercir-lo fins que hagin transcorregut altres divuit anys de conreu continuat.

La disposició anterior no perjudica el dret dels ascendents o descendents directes, germans, cònjuges o afillats de dret del conreador.

Article 51 quatre. Totes les terres que el conreador adquireixi fent ús del dret d'adquisició que regula aquesta Llei, constituïran el *patrimoni familiar* que serà inembargable i que el conreador no podrà transmetre a títol onerós o lucratiu o qualsevol altre interviniu.

Article 51 cinquè. Quan el conreador pretengui adquirir només una part de la totalitat de les terres que conrei d'un mateix propietari, ja sigui per voluntat pròpia, ja sigui en mèrits de la limitació que estableix l'apartat 5.ª de l'art. 47, incumbirà a les Junes Arbitrals escollir la part que deu ésser objecte del dret d'adquisició, de no existir previ acord entre el conreador i el propietari.

Article 52. La Junta Arbitral, si el conreador ho demana, podrà concedir moratòria a la quota anual d'amortització quan s'hagi produït la pèrdua de més de la meitat de la collita normal de la finca objecte del contracte, a conseqüència de les calamitats previstes en l'art. 43 d'aquesta Llei.

La Junta Arbitral fixarà al mateix temps la repartició en els anys successius de les quotes o part de quotes aplaçades.

Article 53. L'adquisició es formalitzarà sempre amb escriptura pública. Si el propietari no atorgués la corresponent escriptura en el termini que l'hi haurà fixat la Junta Arbitral, el Jutge l'atorgarà en judici en nom del rebel.

Article 54. Contra les resolucions de les Junes arbitrals en tot el que fa referència a l'exercici del dret d'adquisició, sols hi cabrà el recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Cassació de Catalunya, contra la sentència del qual no es donarà cap altre recurs.

CAPÍTOL VI

El contracte de rabassa morta

Article 56. Els contractes de conreu que tinguin caràcter emfitèutic temporal, com els de rabassa morta i altres d'igual condició jurídica, en virtut dels quals el propietari d'un terreny el cedeix a una persona per a l'explotació agrícola, quedant aquesta obligada a rompre'l i plantar-lo o sembrar-lo a expenses principalment seves, abonant al propietari un cens o quota-part anual en concepte de preu, seran considerats com a censos emfitèutics redimibles a voluntat del conreador i segons les normes d'aquesta Llei, qualsevolga que sigui la denominació i terminis assenyalats en el contracte.

Article 57. A manca de conveni entre les parts, la determinació del preu de redempció el fixarà la Comissió arbitral atenent-se al valor de la finca en el moment d'establir-se la rabassa.

En defecte d'aquesta dada, el valor assenyalat en l'avenç cadastral. I si aquest no existís, al valor assenyalat en l'amillament anterior a l'any 1930.

Capitalitzant, en tots els casos, el líquid imposable al 4 per 100, es sumará o restará al capital estimat:

a) A favor del propietari la quantitat corresponent a l'auxili econòmic (jornals, plantes o diners), excepcionalment bestrets al rabasser per tal de plantar la rabassa o replantar-la.

b) A favor del rabasser el dret d'entrada pagat a l'establiment de la rabassa, si en pagà.

Article 58. El just preu que resulti d'aplicar les normes de l'article anterior, el rabasser el podrà pagar en una sola vegada o en quinze plaços anuals a pagament d'interessos al 6 per 100 per les quantitats degudes i no pagades, com es fa en les vendes a pagament aplaçat.

Després de pagar el primer plaç anual el rabasser podrà inscriure el seu dret en el Registre de la Propietat per anotació preventiva que es cancellarà quan s'hagi pagat el darrer plaç, per a convertir-se en inscripció definitiva.

Article 59. Durant el temps en què el rabasser no faci ús del dret de redempció i continuï subjecte al pagament dels cens o quota-part podrà acollir-se al procediment de revisió del preu d'arrendament establert en el capítol IV d'aquesta Llei.

Les Junes arbitrals aplicaran, per a fixar l'import revisionat del cens o quota-part, les mateixes normes que regulen el preu d'arrendament.

Palau del Parlament, 23 de febrer del 1934. — El President, P. Cerezo. — El Secretari, Enric Canturri.»

Lectura del Dictamen de la Comissió especial (Contractes de Conreu) sobre el Projecte de Llei disposant que s'aboni indemnització als Vocals propietaris de les Comissions Arbitrals de Districte

(El senyor Secretari dóna lectura al següent:)

DICTAMEN

Reunida la Comissió especial (contractes de conreu) sota la presidència del senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals se-

nyors Bru i Jardí, Sallés, Folc, Riera, Dot, Companys J. i Ruiz i Ponseti; actuant de Secretari el senyor Enric Canturri i Ramonet per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei autoritzant la utilització del crèdit extraordinari aprovat per la Llei del 8 de desembre del 1933 per a satisfer les indemnitzacions sol·licitades pels Vocals propietaris de les Comissions arbitrals de Districte, presentat a la Cambra amb data de 6 de febrer, la Comissió, acorda per unanimitat, proposar a la Cambra l'aprovació del següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Amb càrrec al crèdit extraordinari autoritzat per la Llei del 8 de desembre del 1933, seran satisfetes, en la mateixa forma que als President i Vocals conreadors, les indemnitzacions sol·licitades pels Vocals propietaris de les Comissions arbitrals de Districte.

Palau del Parlament, 23 de febrer del 1934. El President, P. Cerezo. — El Secretari, E. Canturri.

Discussió del Dictamen de la Comissió de Governació sobre el Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits en 12 d'abril de 1931

(Es dóna lectura al dictamen.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES: Senyors Diputats: No considerem necessària cap presentació del present Projecte de Llei elaborat per la Comissió en vista del projecte presentat pel Conseller de Governació, senyor Selves, perquè aquí fou ja debatut en principi la justícia d'aquestes peticions per diversos senyors Diputats, que el senyor Conseller ha recollit, i avui vénen plasmades en aquest Projecte de Llei.

Solament donaré compte de les lleugeres modificacions introduïdes per la Comissió al projecte del senyor Conseller. Una d'aquestes és fixar que aquest sigui vàlid en el que va de mandat el primer any, dels Ajuntaments elegits el 1931, és a dir, fixant i limitant el temps d'aquest mandat, i després recollint allò que deixés ben sentada la responsabilitat que quedí imposada pels Ajuntaments o Corporacions després d'eximir de la responsabilitat civil els Consellers corresponents.

Aquestes són les lleugeres modificacions que en síntesi ha fet la Comissió al dictamen, i la resta queda exactament igual al projecte presentat pel senyor Conseller de Governació. Crec, doncs, que aquestes paraules seran suficients per a portar-ho després a la discussió.

El Sr. ROMEVA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA: Senyors Diputats: Jo m'he d'oposar d'una manera categòrica i rotunda en allò que de mí depengui a l'aprovació d'aquest projecte.

No penso prendre part en la discussió de l'ar-

ticulat, perquè jo entenc que és el sentit genèric del projecte el que és inadmissible. No hi ha cap detall d'articulat que el pugui millorar o justificar.

Hi ha una sola cosa en la qual tenim nosaltres sobirania absoluta, en la qual tenim la potestat de legislar i executar i és aquesta la primera que ha estat traspassada en virtut de l'Estatut: el règim d'administració local. I és una cosa sensible i llastimosa que sobre una matèria que ha quedat tan incorporada a la nostra sobirania, nosaltres donem un exemple que no podem trobar-lo només fora de Catalunya, només a Espanya i en temps de la Dictadura.

Tota la lluita, gairebé podríem dir, del segle passat, en matèria política abocava en bona part a una cosa: a independitzar el funcionari públic de les oscil·lacions de la política, a donar al funcionari públic una garantia d'inamobilitat, a assegurar que els serveis públics eren una cosa que tindria una continuïtat damunt la qual no podria actuar un canvi polític.

Tots recordem aquella època de les cessanties, d'aquells funcionaris que arrossegaven una vida miserable, perquè anaven adscrits a una política determinada i havien d'esperar per a poder-se guanyar el pa a què pugessin els seus. No crec que sigui una cosa envejable que un sistema així es reproduïxi a Catalunya...

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. ROMEVA: ... i es reproduïxi en aquests temps en què tots demanem, no solament per aquests funcionaris, sinó també per a tots els treballadors una garantia d'estabilitat. Aquesta garantia d'estabilitat la tenien els funcionaris públics i contra aquesta garantia d'estabilitat no hi pot anar ningú, i no hi pot anar ningú perquè si ataquem aquestes garanties en els funcionaris públics que són els que depenen de nosaltres, del Govern, i dels que han de formar les Lleis, no hi ha manera de demanar garanties de seguretat per a cap treballador.

Es demanen ací anul·lacions de sentències, suspensions dels seus efectes, una sèrie de coses que tenen efectes demoralitzadors, que creen un precedent que joestic segur que el dia que trobés una conseqüència en un canvi de política subsegüent, trobaria l'oposició dels mateixos Diputats que ara el volen sentar, del mateix Govern que el senta en presentar aquest projecte.

Em vull avançar a una objecció que sé que se'm farà, objecció que surt sempre que hem de tractar d'una arbitrarietat d'aquesta naturalesa; se'ns parlarà de la revolució i del fet revolucionari, i jo vull dir que quan hi ha un canvi de règim, si els funcionaris públics actuen en el compliment de les seves funcions d'una manera contrària, d'una manera lesiva, d'una manera que ataquï aquest règim, jo reconec el dret de les corporacions públiques i de les autoritats de prendre mesures contra aquests funcionaris; però aquestes mesures no poden anar contra la garantia establerta per la Llei. No es pot anar a vulnerar la garantia, perquè una cosa és fer una justícia, una cosa és exercir una defensa legítima d'unes institucions — i això ho té a la seva mà qualsevol institució — i una altra cosa és fer que en un moment determinat totes les garanties que tenen els

funcionaris, com totes les garanties que puguin tenir uns ciutadans per assegurar-se de que són judicats, de que són condemnats amb raó, ja sigui per la via judicial com per la via administrativa, totes aquestes garanties puguin desaparèixer.

Aquesta Llei és una Llei purament política, és una Llei purament de partit, i jo he de dir que aquell esperit que tantes vegades hem reclamat de pau i de concòrdia per a poder realitzar l'obra difícil que tenim encomanada i que cada dia reclama més sacrificis per part de tots, aquest esperit no es procura amb aquesta Llei, perquè amb aquesta Llei el Parlament de Catalunya, si l'aprova, el Govern de Catalunya, en presentar-la, no serveix un interès general, sinó que serveix un interès estricte, purament estricte, de partit.

Per això, jo no vull gastar paraules que cansin inútilment el Parlament. Jo m'oposo a l'aprovació d'aquesta Llei. Jo no puc fer una obstrucció — em penso que les causes són ben a la vista —, però jo, en formular la meua oposició a aquesta Llei, he de confessar que ho faig amb l'esperit de què si jo tingués els mitjans faria des d'aquí l'ús de tots els recursos reglamentaris que un Diputat o a una Minoria puguin tenir per fer una obstrucció. Jo em limitaré a demanar, si la Presidència m'ho concedeix, una votació nominal per a la votació definitiva d'aquesta Llei.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: És convenient que diguem alguna cosa en la discussió de la totalitat d'aquest dictamen per a fixar la posició i el concepte que tenim nosaltres de l'estabilitat dels funcionaris. Nosaltres creiem que com més segur es senti el funcionari en el lloc que ocupi, com més garanties tingui de la seva estabilitat en el càrrec, aquell funcionari tindrà una pila de problemes del futur resolts i es lliurarà, amb menys preocupacions per l'esdevenidor de la seva vida, al compliment del seu deure. Nosaltres, això que no solament ho creiem pels funcionaris de les corporacions públiques, sinó que ho creiem per a tota mena de treballadors, creiem que és una qüestió elemental, perquè els homes que vénen obligats a desenrotllar una feina, la primera condició que han de tenir és sentir-se amb la seguretat del lloc que ocupin. Jo us podria dir que moltes vegades les inquietuds i fins les virulències que prenen les pugnes entre assalariats i la classe patronal és pel malestar intern que senten les classes treballadores en no tenir cap perspectiva falaguera del dia de demà, quan les forces físiques no els puguin acompanyar a guanyar-se el jornal. Així, doncs, aquesta minoria creu que mentre un funcionari compleixi ha d'ésser respectat en el lloc que ocupi, i és digne i ha d'ésser objecte de totes les atencions i de totes les consideracions.

Però ara ens trobem en un fet, i és el següent: que el dia 14 d'abril — i alguns Ajuntaments ja anteriorment — el poble, amb ganes de fer justícia, va aplicar aquesta justícia de tipus popular que de vegades és la més encertada i que no falla mai, perquè és produïda a través d'una pila d'experiències i de vexacions que s'ha hagut de sofrir, va descarregar aquesta ira i va voler aplicar aquesta justícia a uns funcionaris que a través del temps

s'havien convertit en uns vertaders dèspotes de la localitat on radicaven, on aquests senyors no reconeixen cap dret a la ciutadania, on tractaven els ciutadans amb menys preu i amb un concepte de dominació, aquest concepte de dominació que es va incrementar precisament en venir la dictadura, que era una cosa, un ambient, una època adequada a totes les arbitrarietats i a totes les injustícies, i precisament, com més arbitraris eren, com més dèspotes eren, més bé estaven amb el règim que en aquell moment regulava — si és que allò era regular — la vida dels espanyols.

Per això, no s'hi val a fer comparacions entre el que ocorregué en els pobles aquells dies que van succeir al 14 d'abril, a allò que el dictador va fer pocs dies després del 13 ó 14 de setembre del 1923. No és pas el mateix aquella disposició que un senyor de malhumor dicta contra uns funcionaris, que el poble enardit, cansat de sufrir vexacions i cansat de sufrir humiliacions, obligui als homes que guanyaren unes eleccions el dia 12 d'abril que treguessin aquells funcionaris que havien estat el seu pesombre.

Per tant, això hem d'aclarir-ho ben bé. Aquests funcionaris van ésser no res menys que destituïts per la voluntat del poble, i hem de convenir que si el poble no té dret a escollir i triar els seus funcionaris jo allavors no sé qui és el factor encarregat de poder-los triar o escollir, perquè faria bonic que per uns escrúpols d'aquesta cosa que ens van penjar i que no hi ha manera de treure'ns de damunt, que es diu «juridicitat», aquesta cantada autonomia municipal quedés subjecte a la voluntat despòtica d'uns senyors que tota la seva vida de funcionari se l'havien passada negant l'autonomia de cadascú dels ciutadans, que venien obligats a vetllar pels seus interessos i els seus drets com a tals.

Si precisament aquesta Llei té un valor, és que ve a possibilitar el funcionament d'aquesta autonomia municipal, perquè jo us asseguro que en moltes circumstàncies la permanència d'aquests funcionaris en els Municipis, voldria dir d'una manera terminant, per damunt de tota la vigilància, de tota la voluntat de les autoritats superiors de Catalunya, perquè aquesta autonomia municipal fos una cosa respectada per damunt de tots; la permanència d'aquests funcionaris en aquestes corporacions públiques fóra un perill, fóra una perturbació constant al vertader desenvolupament de l'autonomia municipal, perquè tots ja sabem el que pot fer un funcionari una mica entrenat en l'ofici. Quan el poble va descarregar damunt d'ells les seves ires, potser alguna vegada exagerades — no anem a dir que tots els càrrecs siguin absolutament justos, però la major part d'ells crec que sí —, si no ho hagués fet el poble en aquells moments, hauríem vingut nosaltres ara obligats a fer-ho. Si això no ho tenim en compte i no ho veiem així, torno a repetir, supeditarem les possibilitats del desenvolupament de l'autonomia municipal a la voluntat i caprici d'uns senyors que farien una veritable obstrucció a aquest desenrotllament. Imagineu-vos el que podria passar en el cas que en virtut d'alguns falls d'algun Tribunal que mana reposar aquests funcionaris en el Municipi aquell que el poble el dia 14 d'abril els en va treu-

re, imagineu-vos què podria passar si això esdevingués una realitat, és a dir, que els funcionaris poguessin retornar al lloc d'on foren trets el dia 14 d'abril. Jo us asseguro que hi hauria més d'una i més de deu localitats que això que volem nosaltres ara evitar, ho agreujàriem, perquè hi hauria lloc on esdevindrien veritables conflictes d'ordre públic i hi hauria municipalitats que quan se'ls fes tornar a carregar amb aquells funcionaris, s'aixecarien d'una manera violent, perquè veurien de seguida una altra vegada aquella mena d'ombra dels magyars, que a través de totes les restauracions borbòniques els havia perseguit.

Són aquests, doncs, els motius pels quals nosaltres votarem aquesta Llei, amb tot el respecte als funcionaris, reconeixent el dret que tenen mentre compleixin, a l'estabilitat, però el deure que tenen de saber que ells són uns funcionaris d'una corporació pública, que els ciutadans no s'han fet per a ells, sinó que ells s'han creat per a servir als ciutadans, i és el que moltes vegades aquests senyors que ara aquí sembla que enterneixen a algun senyor Diputat d'aquest Parlament, no havien comprès mai, que més de quatre vegades es pensaven que tot el poble s'havia fet perquè ells, al cap d'un mes cobressin un sou. I, tornem-hi a insistir, el poble no s'equivoca, amb aquest instint primari, amb aquell llenguatge més primari que l'instint de vegades, quan descarrega les seves ires, creiem que acostuma a encertar. Res més.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Poquíssimes paraules per a defensar aquest Projecte de Llei. El senyor Romeva ha fet unes manifestacions amb les quals ha volgut demostrar, o intentar demostrar, que aquest Projecte de Llei era un Projecte de Llei partidista, un Projecte de Llei al qual nosaltres, posats a l'oposició, combatríem d'una manera aferrissada, doncs aquest mateix Projecte de Llei, segons ha dit el senyor Romeva, vulnera el fonament més profund de la inamovilitat dels funcionaris. Jo li diré, al senyor Romeva, que si algun escrúpol he tingut en presentar aquí aquest Projecte de Llei, ha estat precisament aquesta qüestió. En realitat, és a pensar, a discutir, és a veure les arrels i fonaments jurídics d'aquesta Llei, per a pensar si s'infereix un dany greu a Catalunya en presentar un Projecte de Llei com el que avui ve aquí al Parlament, i els diré, al senyor Romeva i als senyors Diputats, que després d'un estudi, després de pensar-m'hi molt, perquè és un Projecte de Llei que ja ve de temps, que ja en el febrer de l'any passat s'estava confeccionant i que no se li havia trobat la forma de presentar-lo, m'he resolt amb la consciència completament neta a presentar-lo. Perquè? Per una cosa que el senyor Romeva no vol veure, o no ha vist. És que aquest Projecte de Llei, presentat així en fred, és un Projecte que esborrona; però aquest Projecte de Llei, articulat, entroncat amb uns antecedents històrics, és comprensible, i, diré més, és justicier. És comprensible i és justicier, senyor

Romeva i senyors Diputats, perquè si nosaltres tinguéssim ben present i ben viu el moviment emocional de tot un poble que en un moment determinat va voler alliberar-se del jou d'una tirania ja molt llarga, en el moment en què tot un poble, tots els homes, amb un sentit de dretes, d'esquerra, de centre, els que fossin, varen dir: «Prou; això s'ha acabat!», i penséssim que hi havia una allau, una erupció, una commoció que venia des del centre més profundíssim de la nació, per a voler acabar amb una situació i un estat de coses, comprendria el senyor Romeva que aquest Projecte de Llei és just. I és just, perquè si un defecte té aquest Projecte de Llei és que ve amb retard, és l'únic defecte que li trobo. Ve amb retard, perquè en el moment que es varen produir aquests fets, quan aquesta gent que la consciència pública, que l'opinió pública, com deia molt bé el senyor Fronjosà, amb la seva paraula que concedia al poble un instint certer, tothom acusava a aquests funcionaris com la gent que havia portat l'estat de desolació, d'angoixa, l'estat, moltes vegades, d'exili de molts ciutadans, i acusava a aquests funcionaris, no ho feia en va, no era una qüestió personal, que al nostre poble les qüestions personals li fan fàstic: era un moviment col·lectiu, i llavors quan s'anava a aquest gran període de liquidació, aquesta gent fugia, no creia en els seus drets. També fugia un altre que podia allegar els mateixos drets d'aquests funcionaris, potser els tenia millor establerts, que era un rei, i en canvi, aquest rei no els defensava, senyor Romeva, ni ningú va defensar que hi havia la inamovilitat del seu càrrec. (*Molt bé, molt bé!*)

Vàrem veure com aquesta gent que era acusada per la consciència pública, fugia, no donava la batalla; llavors es donaven per satisfets en salvar-se, en salvar una cosa que estava per damunt de tot: la seva pròpia vida. Jo no sóc partidari de les represions, ni d'aquests, diem-ne vindictes sagnants, entenc que vàrem fer molt bé en no fer una justícia directa, però aquesta gent, senyor Romeva, molts d'ells tenien una responsabilitat civil, i moltes vegades criminal, que no s'ha fet efectiva, i aquesta sí que jo entenc que era de justícia i de raó que es fes efectiva, i no s'ha fet. En aquest Projecte de Llei es ve a donar com una espècie d'amnistia, ve a fer-se allò que el senyor Romeva no volia reconèixer, una política de pau i de concòrdia; la pau i la concòrdia no consisteixen sempre, senyor Romeva i senyors Diputats, en què l'home que llavors fugia, quan ha vist el moment oportú, vagi als tribunals i, dia per dia, cerqui allí la paraula escrita completament legal, que moltes vegades la paraula legal no és pas la paraula d'equitat, i aquell home fins que no s'ha retrobat en el seu lloc, no s'ha vist content, i ha portat a l'Ajuntament i a la gent que amb aquell fervor anava a complir el que l'opinió pública els havia demanat, a una situació insostenible, fent-los responsables subsidiàriament del que li havia passat. Hi han Regidors, hi han Alcaldes que han d'estar pagant quantitats enormes a aquests mateixos funcionaris que fa quatre dies l'opinió pública exigia als seus homes que els deposessin, que els destituïssin. Això era just, senyor Romeva? Aqueta és la pau i la concòrdia que anàvem a cercar? Ah!, no; jo entenc que no podia ésser mai aquesta. Jo crec

fermament, i amb mi creu fermament el Govern de Catalunya, que fóra un mal irreparable l'anar a establir Lleis d'excepció en qüestió de la inamovilitat de funcionaris. No en som partidaris; prova de què no en som partidaris, és que portem aquí un Projecte de Llei municipal, on es reconeix tota aquesta inamovilitat dels funcionaris.

Però, senyor Romeva, és que no hem viscut un moment polític ni un moment de partit; no és un partit qualsevol, tingui el nom que vulgui el que fa això. És que hi ha hagut una cosa més fonda — i és per això que deia que estaven entroncats els antecedents històrics amb aquest Projecte de Llei — és que fou una cosa més fonda que tot això: és el canvi d'un règim, no és el canvi d'un partit turnant, no és el que la V. S. deia de què avui entren els blancs i treuen als que havien pujat quan hi havien els negres. No; hi ha hagut una renovació total. Què ha passat? El que ha passat és que la República venia amb uns entusiasmes i venia amb unes energies, amb unes ganes d'acabar amb les coses velles, que tot el poble i tots els nostres conciutadans volien que això es veiés plasmat pràcticament, que es veiés aquesta obra que anàvem a realitzar. El que ha passat és que entre tots plegats potser no hem sabut portar aquesta obra amb la celeritat i amb la rapidesa que demanaven les circumstàncies, i si quatre dies després de la instauració de la República, aquests funcionaris ens haurien besat les mans per un Projecte de Llei que els salvaguardava i els deixava tranquils, avui serem objecte d'atacs, i semblarà que hem comès una injustícia. No; aquesta injustícia no pot ésser, senyor Romeva. Jo he vist en la història que els períodes més difícils de passar en aquestes fases històriques són els períodes nomenats de transició. Hi ha un moment, una època completament delimitada, completament definida; per a passar aquesta època, per a fer aquest salt que es veu en la història, cal un període més o menys llarg, a vegades de centúries, de transició. Durant aquests períodes no existeix la paraula justícia; la paraula justícia, el Dret escrit, està, mantes vegades, en contraposició amb el que és l'equitat. Acostuma molta gent a confondre aquests dos conceptes: justícia i equitat. Justícia és l'aplicació estricta del Dret, del Dret escrit, del positiu; equitat és anar a igualar els drets davant de tothom. És això el que es fa en el temps de transició, i aquest projecte és un projecte que jo en diré un projecte d'equitat. Es va a desfer una sèrie d'injustícies, que en el fons tots coneixem i tots comprenem que existien; es va a donar a això la forma de Llei escrita. Existia ja aquest concepte dintre de la consciència de tothom; aquest concepte dintre de la consciència era viu, però no estava plasmat en una Llei. Les Lleis avui foren les mateixes que l'època romana si no haguéssim evolucionat res. Primer és el poble que avança, és el poble que té un neguit, és la gent que sent la necessitat de trencar aquelles normes establertes; però després ve el legislador, vénen aquelles Cambres o aquells organismes encarregats de fer Lleis, que veuen aquella palpitació del poble, comprenen l'equitat d'aquella palpitació i ve la plasmació de la Llei. Això és el que hem fet aquí, el que va a fer ara el Govern de Catalunya: plasmar una cosa que sentia el nostre poble, i em penso que haurem fet una gran obra. (*Molt bé!, molt bé!, i aplaudiments.*)

El Sr. ROMEVA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Romeva.

El Sr. ROMEVA : Jo he escoltat amb molt de gust, perquè ha estat una oració eloqüentíssima, el discurs del senyor Conseller. Ara bé : tinc el sentiment de dir-li que no han modificat els seus arguments, la meua convicció. És molt bonic parlar d'aquest moviment espontani del poble, com si fos un moviment que no portés dintre moltes impureses, com si dintre de tots aquests moviments espontanis no hi haguessin també molts que hi amaguen coses que no són tan pures ni són tan netes. En moments com aquest, precisament, és quan moltes vegades actuen, no solament aquells que porten la idea noble d'anar a procurar una renovació, sinó aquells que van a aprofitar-se d'aquesta renovació i a convalidar dintre d'aquesta atmosfera renovadora, pecats i tares passades.

En liquidar aquests moviments, cal anar molt en compte per a poder aclarir i distingir aquestes coses. I a Catalunya, en el moment a què es refereix aquesta Llei, en molts pobles van obrar, barrejades amb aquesta idea ennoblidora, sigui la que sigui la directriu política que perseguís, d'una regeneració de la cosa pública, les passions de totes menes, nobles i no nobles, i d'això hi varen haver víctimes justificadament, potser, i víctimes injustificadament, i és impossible que ara nosaltres volguem fer una obra de justícia passant una esponja per damunt de tot.

Si aquests funcionaris a que es referia el senyor Conseller abandonaven el seu lloc, incorrien en una falta, una falta que es pot corregir, que es pot castigar dintre d'uns tràmits establerts. Si aquells Ajuntaments representaven la voluntat del poble i tenien la majoria, ¿per què no seguien aquests tràmits? ¿Per què no s'asseguraven de què la seva justícia era una justícia real?

Jo no puc anar a acceptar aquesta interpretació del senyor Conseller. Jo entenc que en aquests moments — i torno a insistir-hi malgrat totes les teories que es facin, malgrat tots els equilibris que es facin — es resolt un problema greu, es resolt una dificultat de partit. No hi ha cap consideració que porti una discriminació dels casos ; es va a fer una taula rasa d'una qüestió per a no parlar-ne més, i mentrestant se senta un precedent perillós, es crea una injustícia, una injustícia que potser ara, a l'escalf de l'apassionament que provoca el tema que estem discutint, no es vegi prou clara, però que la veurem després, que es veurà d'aquí un quant temps, quan ja la nostra raó no vagi enterbolida per aquests apassionaments i que la patirà Catalunya.

Jo, després del discurs del senyor Conseller, no he de demanar que es retiri aquest projecte, perquè la resposta ja està donada per endavant ; jo crec, i hi insisteixo, que és una bona obra oposar-se a aquest projecte, i jo continuo en la meua posició d'oposar-me a aquest projecte.

El Sr. PRESIDENT : Resta acabada la discussió de totalitat.

Hi han dues esmenes que no especifiquen exactament l'article a que fan referència.

(Es dona lectura a l'esmena següent :)

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el projecte de Llei de responsabilitats de Regidors :

ESMENA

«Els efectes d'aquesta Llei podran extendre's a acords sobre destitució de funcionaris presos pels Ajuntaments automàtics que actuaren des de la caiguda de la primera Dictadura fins a la proclamació de la República.

Caldrà, per això, que els Ajuntaments actuals ratifiquin els acords esmentats i cemanin al Govern de la Generalitat l'aplicació de la present Llei».

Palau del Parlament, 23 de febrer del 1934. — Mora, Balart, Ruiz i Ponseti, Comes i Ibars.»

La Comissió accepta aquesta esmena, que passa a ésser art. 2.ª del dictamen.

També és acceptada per la Comissió aquesta altra esmena, a la qual es dona, també, lectura :

«Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular la següent esmena al Dictamen sobre el Projecte de Llei de responsabilitats de Regidors.

ESMENA

S'afegirà al Dictamen el següent article :

Tots els funcionaris municipals destituïts del 13 de setembre del 1923 fins al 14 d'abril del 1931 per causes que no constitueixin delictes, tindran el dret d'interposar recurs de reposició contra l'acord que els destituí, en la forma prevista per l'Estatut municipal, si no n'han fet ús d'ençà de la República.

Abans de resoldre el recurs l'Ajuntament instruirà un expedient, en el qual s'escoltarà l'interessat i la resolució de l'expedient motivarà la del recurs.

Cas d'acordar-se la reposició del funcionari se'l considerarà en situació d'excedència amb dret a ocupar la primera vacant que es produeixi en la seva categoria.

Palau del Parlament, 23 de febrer del 1934. — Comes, Balart, Mora, Ruiz i Ponseti i Frongós.»

El Sr. PRESIDENT : S'entra en la discussió de l'articulat. S'aprova l'article primer?

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Simó.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL : Jo he de creure que el Govern en presentar aquest Projecte, sinó en el paper, almenys en la memòria, deu tenir una espècie d'estadística de tots els casos a què pot aplicar-se, perquè està clar, ens trobarem amb els inconvenients de totes les mesures de caràcter general ; inconvenients i avantatges de totes les mesures de caràcter general. A mi em sembla perfectament bé una Llei política d'aquesta índole ; però, tots els Ajuntaments participaven de l'esperit revolucionari del 14 d'abril? Sortiren bastants Ajuntaments que no en participaven. Tots els acords de destitució tenen el mateix fons moral?

Com quedaran aquells Ajuntaments on l'efecte sigui contrari del que ens proposem? Jo crec que això ho ha pensat el Govern; no solament ho ha pensat, sinó que deu conèixer d'una manera concreta si aquests casos poden ésser molts, si poden ésser menys. No és més que una objecció que jo em permeto fer.

I, perquè no s'hi posen també tots els recursos desestimats en quant al fons? Poden haver-hi casos de destitució en què s'hagin complert els requisits legalment, però que el fons de la destitució no hagi estat realment el que apareixi en l'expedient ni en l'acord consistorial, i que quedarien fermes. Jo comprenc la gran dificultat d'aquesta Llei; per això jo sense altre ànim que el de procurar veure si es millora o si realment respon a la intenció del Govern, de la Comissió i de la Majoria, i en aquest cas coincidim gairebé en absolut amb el propòsit de la Llei, em permeto fer aquestes manifestacions.

El Sr. ESPANYA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. ESPANYA : Per a dir al senyor Simó que els casos existents, que són bastants per cert a Catalunya, es refereixen a acords presos per Ajuntaments de majoria republicana, és a dir, que no s'ha donat el cas, almenys no n'hi ha coneixement oficial, que un Ajuntament que no fos publicà el 14 d'abril del 1931, que no fos mogut per aquella emoció republicana, destituís un funcionari; els que ho feren van ésser precisament Ajuntaments nascuts d'aquella emoció republicana, que van creure que a aquells funcionaris hi havia motius sobrants per a considerar-los enemics d'aquella repetida emoció republicana. I, naturalment, es parla només dels Ajuntaments del primer any de llur mandat, perquè després, sap el senyor Simó i Bofarull que potser sí que hi hagué Ajuntaments que es cregueren amb més valentia, sense haver-hi majoria republicana, per a prendre algun acord de destitució. I aquí es diu que són declarats fermes i vàlids els acords, de manera que es refereix a la fermesa i a la validesa dels acords.

El que hi ha és que per a promoure un recurs — els recursos que s'han promogut, en general, són precisament contra els efectes de procediment — hi havia un article a l'Estatut municipal, que no era Llei, que, a més, parlant jurídicament, ens trobàvem que aquests recursos, la majoria, estaven entaulats en un article que no era Llei, que era un article de l'Estatut que havia fet la Dictadura, però que no era Llei, que no ha estat una vegada que fou discutit a les Corts Constituents i ja sabeu que les Corts Constituents tardaren uns quants mesos encara en fer-ho. I una part de l'Estatut municipal la declararen com si fos Llei, amb vigència de Llei. De manera, que àdhuc sota aquesta forma en casos d'algun defecte de procediment i d'infracció, que es refereixen precisament a casos especificats en un article que no era Llei, és natural que no hi hagi més remei

que buscar la forma de donar validesa a aquests acords. De manera, que és per aquest motiu que es redacta aquest article en aquesta forma.

Creiem que d'aquesta manera estan salvats, precisament, tots aquells casos a què es referia amb tanta eloqüència, el senyor Conseller de Governació en contestar al Diputat senyor Romeva.

El Sr. PRESIDENT : ¿S'aprova l'art. 1.º? (*Assentiment.*) Queda aprovat amb el vot en contra del senyor Romeva, tal com ell ha manifestat.

Article 2.º

El Sr. MESTRES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula la Comissió.

El Sr. MESTRES : La primera esmena llegida serà l'art. 2.º, i aquest passarà a ésser l'article 3.º.

El Sr. PRESIDENT : Art. 2.º ¿S'aprova? (*Assentiment.*) Queda aprovat amb el vot en contra del senyor Romeva.

A continuació s'aproven, amb el vot en contra del senyor Romeva, els arts. 3.º, 4.º, 5.º, 6.º i 7.º del dictamen.

Tal com havia manifestat la Comissió, la segona de les esmenes llegides passa a formar un nou article, al final del dictamen.

El Sr. PRESIDENT : El Projecte de Llei queda pendent de redacció i votació definitiva.

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret, sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial, sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió d'Economia, sobre el Projecte de Llei de cooperatives.
5. Votació definitiva del Projecte de Llei donant validesa als acords de destitució de funcionaris adoptats pels Ajuntaments elegits el 12 d'abril del 1931.
6. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció del capítol IV, «Revisions», dels primitius dictamen.
7. Discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), proposant una nova redacció dels capítols V, «Dret d'adquisició», i VI, «El contracte de rabassa morta».
8. Discussió del dictamen de la Comissió especial (Contractes de conreu), sobre el Projecte de Llei disposant que s'aboni indemnització als Vocals propietaris de les Comissions arbitralis de districte.

(*S'aixeca la sessió a les vuit i deu minuts de la vetlla.*)